

Informacijska i medijska pismenost za život i struku

Program knjižnično-informacijskog obrazovanja u srednjoj strukovnoj školi

"Informacijska i medijska pismenost za život i struku"

Program knjižnično-informacijskog obrazovanja u srednjoj strukovnoj školi

8 tematskih radionica (12–14 školskih sati) za školske knjižničare u srednjim strukovnim školama

Autorica: Marija Deanković, dipl. knjižničar i prof. hrvatskog jezika i književnosti

Ekonomsko-birotehnička škola, Slavonski Brod

Naslovnica izrađena pomoću umjetne inteligencije (ChatGPT)

Slavonski Brod, svibanj 2026. godine

Sadržaj

UVOD.....	1
1. RAZRED	2
1. Upoznaj svoju školsku knjižnicu.....	2
2. Kako učiti pametnije, a ne dulje	12
2. RAZRED	23
3. Medijska pismenost: Kako prepoznati manipulaciju?.....	23
4. Kreativna literarna radionica – Svjetski dan poezije (21. ožujka).....	30
3. RAZRED	50
5. Izrada Europass životopisa.....	50
6. Autorska prava i kultura poštenja	58
4. RAZRED	68
7. Izrada završnog rada – od teme do obrane	68
8. Aktualizacija književnih likova.....	77

UVOD

Danas su informacije dostupne na svakom koraku – jednim klikom dolazimo do podataka, savjeta, mišljenja i “činjenica”. Upravo zato više nije dovoljno znati nešto pronaći; potrebno je znati procijeniti je li to točno, pouzdano i primjereno za daljnju uporabu. Naši će učenici sutra biti majstori, poduzetnici i stručnjaci koji će svakodnevno raditi s informacijama, digitalnim alatima i medijskim sadržajima. Ako ih ne naučimo kako razmišljati kritički i odgovorno, prepuštamo ih snalaženju bez jasnih kriterija.

Zato je važno da tijekom školovanja razvijaju sposobnost procjene izvora, samostalnost u radu i svijest o etičkim pravilima. Kritičko mišljenje ne nastaje samo od sebe – ono se gradi kroz razgovor, vježbu i konkretne zadatke.

Knjižnica u tome ima važnu ulogu. Ona nije samo mjesto gdje se posuđuju knjige, nego prostor u kojem učenici uče istraživati, postavljati pitanja i oblikovati vlastiti profesionalni identitet. Radionicama, praktičnim primjerima i vođenim raspravama učenike usmjeravamo na samostalno razlikovanje pouzdanih izvora od onih nepouzdanih, na pravilno navođenje literature i izvora, poštivanje autorskih prava. Bitno je razgovarati s njima o odgovornom ponašanju u digitalnom okruženju jer je to dio njihova svakodnevna života.

Ovdje donosim pregled materijala i prijedloga radionica koje se mogu provoditi tijekom cijele školske godine. To su samo prijedlozi tema – moguće je mijenjati ih i prilagođavati ovisno o dobi učenika, obrazovnom smjeru te konkretnim potrebama škole. Svaka tema je razrađena kao scenarij poučavanja, sadrži zadatke s radnim listićima za učenike, tekst za prezentaciju, prijedloge za vrednovanje.

Cilj ovog programa knjižnično-informacijskog obrazovanja je pomoći učenicima da postanu odgovorni i promišljeni korisnici informacija. Ta znanja i vještine neće im biti potrebna samo za ocjenu ili završni rad, nego za posao i život koji ih čeka nakon škole.

1. RAZRED

1. Upoznaj svoju školsku knjižnicu

Trajanje radionice: 1 školski sat (45 minuta)

Međupredmetne teme: Učiti kako učiti, Uporaba IKT-a

Korelacije: Razvoj informacijske pismenosti kao temelj za sve predmete.

Cilj radionice: Osposobiti učenike za samostalno i odgovorno snalaženje u prostoru i fondu školske knjižnice te za učinkovito pretraživanje, kritički odabir i korištenje informacija iz mrežnog kataloga i knjižnične građe.

Odgojno-obrazovna očekivanja

ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije.

uku A.4/5.1. Upravljanje informacijama Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.

Metode i oblici rada

- razgovor i demonstracija
- problemski zadatak (zagonetke)
- istraživački rad u skupinama
- kreativno izražavanje
- usmeno izlaganje

Potrebni materijali

- radni listići/zadaci za učenike
- projektor i računalo za prikaz mrežnog kataloga
- računala za rad učenika (pretraživanje kataloga)
- članske iskaznice i straničnici

Struktura radionice

1. Uvodni dio

Upoznavanje knjižnice (10 minuta)

Knjižničar/ka dočekuje učenike i kratko ih upoznaje s:

- prostorom knjižnice (čitaonica, police, referentna zbirka, stručna literatura)
- načinom rasporeda knjiga
- signaturom (što znači naljepnica na hrptu)
- mrežnim katalogom (kratka demonstracija na računalu/projektoru)
- pravilima posudbe

Postavlja 2–3 kratka pitanja:

- Gdje biste tražili rječnik?
- Može li se enciklopedija posuditi i ponijeti kući?
- Kako pretražujemo knjige u mrežnom katalogu knjižnice?

Cilj je da učenici dobiju osnovnu orijentaciju gdje se što nalazi u knjižnici prije zadataka.

2. Središnja aktivnost

Lov na znanje (10-15 minuta)

Učenici se dijele u 4 skupine. Svaka skupina dobiva prvu zagonetku. U knjizi koju pronađu nalazi se kartica sa sljedećim zadatkom.

Primjeri zadataka nalaze se u Radnom listiću – Lov na znanje, prilagodite ih fondu svoje knjižnice.

Svakako naglasiti pravila učenicima:

- nema trčanja
- knjige se pažljivo vraćaju na mjesto
- zadatke rješavati timski

Istraživanje polica (10-15 minuta)

Nakon uspješno riješenog prvog zadatka, svaka grupa dobiva novi istraživački zadatak. Svaka grupa treba pronaći 10 knjiga koje se nalaze u knjižničnom fondu na temelju zadanih kriterija. Dio knjiga traže koristeći mrežni katalog, a dio pregledavajući knjige na policama knjižnice. Primjer zadataka nalazi se u Radnom listiću – Istraživanje polica, zadatke prilagodite fondu svojih knjižnica.

* Ova dva zadatka možete pretvoriti i u natjecanje pa grupa koja prva uspješno riješi sve zadatke dobiva neku simboličnu nagradu (bombone, straničnike i sl.).

Ne sudi knjigu po koricama (5-10 minuta)

Svaka skupina brzo prolazi policama i bira jednu knjigu isključivo prema naslovnici (bez čitanja sažetka).

Imaju 3 minute da osmisle:

- O čemu knjiga govori?
- Tko je glavni lik?
- Žanr knjige?

Jedan učenik iz skupine kratko predstavlja njihovu verziju radnje. Nakon predstavljanja se pročita pravi sadržaj s poleđine knjige i komentira koliko sličnosti ima s verzijom koju su učenici osmislili.

3. Završna aktivnost

Završetak i refleksija (5 minuta)

S učenicima prokomentirati odrađene aktivnosti.

Prijedlog pitanja:

- Što vam je danas bilo najzanimljivije u knjižnici?
- Jeste li danas otkrili nešto novo? Što?
- Koje usluge knjižnice ćete najviše koristiti?

Na kraju podijelite učenicima njihove članske iskaznice i eventualno straničnike za knjige kao poklon za prvi dolazak u knjižnicu.

Radni listić – Lov na znanje¹

Grupa 1

Zadatak 1

Pronađite knjigu prema uputama:

Hrvatska književnost, lektira.

Prezime autora isto je kao jedna crna ptica.

U naslovu se susreću najjači osjećaj i ime prvog američkog predsjednika.

Pronađi karticu sa sljedećim zadatkom iza knjiga na polici.

Pomoć:

Hrbat mi je bijel, među lektirama domaćih autora.

(rješenje: Ljubav i smrt Georgea Washingtona – autor Miro Gavran)

Zadatak 2

Referentna zbirka.

Kad naiđeš na riječ poput „ambivalentan“ ili „paradoks“, a nisi siguran što znači, ja sam tvoja pomoć.

Ne nosim se kući, nego ostajem u knjižnici.

Pronađi karticu iza knjige.

Pomoć:

Nalazim se u ostakljenom ormaru, među ostalim rječnicima.

(rješenje: Rječnik stranih riječi)

Grupa 2

Zadatak 1

Pronađite knjigu prema uputama:

Referentna zbirka.

Kad ne znaš gdje je Vanuatu, a nemaš internet, potražiti ćeš mene.

Pronađi karticu sa sljedećim zadatkom iza knjiga na polici.

Pomoć:

Koristiš me na geografiji. Nalazim se u ostakljenom ormaru pokraj prozora.

(rješenje: Atlas svijeta / Geografski atlas)

---

¹ Zadatke za učenike prilagođavate svom knjižničnom fondu i prostoru.

Zadatak 2

Strana književnost.

Jednog jutra glavni lik se probudi i shvati da se pretvorio u kukca.

Ova knjiga nije debela, ali je ostavila veliki trag u književnosti.

Pomoć:

Stojim na polici s djelima njemačkog govornog područja.

(rješenje: „Preobrazba“ – Franz Kafka)

Grupa 3

Zadatak 1

Pronađite knjigu prema uputama:

Ruska književnost, lektira.

Glavni lik počini težak zločin i pokušava živjeti s posljedicama.

Naslov se sastoji od dvije riječi povezane veznikom „i“.

Pronađi karticu sa sljedećim zadatkom iza knjiga na polici.

Pomoć:

Deblja knjiga na polici ruske književnosti.

(rješenje: Zločin i kazna – F. M. Dostojevski)

Zadatak 2

Referentna zbirka.

Ako trebaš provjeriti značenje riječi „empatija“, prvo ćeš posegnuti za mnom.

Ne čitam se od početka do kraja.

Pomoć:

Nalazim se u ostakljenom ormaru.

(rješenje: Rječnik hrvatskoga jezika)

Grupa 4

Zadatak 1

Pronađite knjigu prema uputama:

Ekonomija, stručna literatura.

Ne daj da te uplaši moja debljina – ovo su samo osnove struke.

Pronađi karticu sa sljedećim zadatkom iza knjiga na polici.

Pomoć:

Pronađi karticu sa sljedećim zadatkom iza knjiga na polici.

(rješenje: Ekonomija - Paul A. Samuelson, William D. Nordhaus)

Zadatak 2

Hrvatska književnost.

Glavni lik se vraća u rodni grad.

Roman je pisan u prvom licu, a naslov nosi njegovo ime.

Pronađi karticu iza knjige.

Pomoć:

Nalazim se među hrvatskim romanima pod slovom K.

(Rješenje: Povratak Filipa Latinovicza – Miroslav Krleža)

Radni listić – Istraživanje polica²

1. grupa

Na policama školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

1. Knjiga sa životinjom na naslovnici:

---

2. Knjiga o umjetniku:

---

3. Knjiga iz područja pedagogije:

---

4. Knjiga iz područja povijesti:

---

5. Knjiga koju sam pročitao/la:

Služeći se mrežnim katalogom školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

6. Knjiga koja ima naslov od jedne riječi:

---

7. Knjiga poezije hrvatskog pjesnika:

---

8. Knjiga u čijem je naslovu grad:

---

9. Knjiga na stranom jeziku (engleskom, njemačkom...):

---

10. Enciklopedija:

---

² Zadatke za učenike prilagođavate svom knjižničnom fondu.

2. grupa

Na policama školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

1. Knjiga koja je prevedena na hrvatski s drugog jezika:

---

2. Roman ruskog književnika:

---

3. Knjiga čiji su glavni likovi tinejdžeri:

---

4. Knjiga iz područja zemljopisa:

---

5. Knjiga koju sam pročitao/la:

Služeći se mrežnim katalogom školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

6. Knjiga koja ima naslov od tri riječi:

---

7. Knjiga čiji autor ima isto ime kao netko iz vaše grupe:

---

8. Knjiga u čijem je naslovu grad:

---

9. Knjiga na stranom jeziku (engleskom, njemačkom...):

---

10. Rječnik:

---

3. grupa

Na policama školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

1. Knjiga iz područja ekonomije:

---

2. Knjiga koja u naslovu ima muško ime:

---

3. Knjiga koju je napisala književnica:

---

4. Knjiga koja u naslovu ima životinju:

---

5. Knjiga u čijem je naslovu boja:

Služeći se mrežnim katalogom školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

6. Knjiga hrvatskog autora:

---

7. Knjiga o umjetnosti:

---

8. Knjiga na stranom jeziku (engleskom, njemačkom...):

---

9. Knjiga koja u naslovu ima glagol:

---

10. Knjiga o Slavonskom Brodu:

---

4. grupa

Na policama školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

1. Knjiga pisana u obliku dnevnika:

---

2. Knjiga koja u naslovu sadrži žensko ime:

---

3. Knjiga poezije:

---

4. Knjiga koja u naslovu ima glagol:

---

5. Knjiga po kojoj je snimljen film ili serija:

Služeći se mrežnim katalogom školske knjižnice pronađite sljedeće knjige i zapišite naslov i autora.

6. Knjiga ljubavne tematike:

---

7. Knjiga koja ima više nastavaka:

---

8. Knjiga u čijem je naslovu mjesto:

---

9. Knjiga na stranom jeziku:

---

10. Knjiga zavičajne tematike:

---

2. Kako učiti pametnije, a ne dulje

Trajanje radionice: 2 školska sata

Međupredmetne teme: Učiti kako učiti

Korelacije: Psihologija, Hrvatski jezik, Strukovni predmeti

Cilj radionice: Razviti kod učenika svijest o vlastitim navikama učenja te ih osposobiti za primjenu učinkovitijih strategija učenja kako bi lakše razumjeli i dugotrajnije pamtili gradivo te samostalno planirali i organizirali svoje učenje.

Odgojno-obrazovna očekivanja

- uku A.4/5.2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja.
- uku B.4/5.1. Planiranje Učenik samostalno određuje ciljeve učenja, odabire pristup učenju te planira učenje.

Metode i oblici rada

- vođena rasprava
- rad u paru
- samostalni rad

Potrebni materijali

- radni listići/tekstovi za učenike
- papiri
- računalo i projektor za prezentaciju

Struktura radionice

1. Uvodni dio

Koliko zapravo učim (10 min)

Na ploči/prezentaciji napišite tri pitanja:

- Koliko sati tjedno učim?
- Koliko od toga pamtim nakon tjedan dana?
- Učim li sve predmete na isti način?

Učenici odgovaraju anonimno, na papirićima ili pomoću digitalnog alata Mentimeter.

Kratko izlaganje

Knjižničar/ka objašnjava razliku učenicima između pasivnog i aktivnog učenja. Naglašava važnost kvalitete strategije, odnosno načina učenja, a ne količine vremena utrošenog na učenje.

2. Središnji dio

Mentalna mapa (20 minuta)

Cilj je da učenici uspješno vizualiziraju sadržaj jednog predmeta. Učenici biraju jedan nastavni predmet i dobivaju zadatak da izrade mentalnu mapu jedne nastavne cjeline iz tog nastavnog predmeta. Na primjer, prikazati posljednje književno razdoblje koje su obradili iz Hrvatskog jezika.

Učenicima se daju jasne upute za izradu mentalne mape. U sredinu stavljaju naziv cjeline, svaka grana predstavlja jednu od glavnih tema, a podgrane ključne pojmove, koristiti boje za isticanje i lakše razlikovanje pojmova.

Učenici mentalne mape mogu raditi na A3 papirima ili na računalima pomoću digitalnih alata za mentalne mape. Rade samostalno ili u parovima.

Nakon izrađenih mentalnih mapa slijedi kratka refleksija:

- Jesu li nastavni sadržaji pregledniji u obliku mentalne mape ili kao bilješke zapisane u bilježnici?
- S kojim ste se poteškoćama/nedoumicama susreli prilikom kreiranja mentalnih mapa?
- Biste li mogli ovako ponavljati prije ispita? Ako da, koje sve nastavne predmete?

Istaknuti učenicima da kada sadržaj vizualno organiziramo, povećavamo njegovo razumijevanje i dugoročno pamćenje.

Tehnike aktivnog čitanja (35 minuta)

Cilj ove aktivnosti je uočavanje razlike između pasivnog i aktivnog čitanja. Pasivno čitanje podrazumijeva čitanje teksta i podcrtavanje dijelova, a aktivno čitanje podrazumijeva razmišljanje, propitivanje i objašnjavanje pročitano.

Ako postoje uvjeti za to, knjižničar/ka učenike dijeli u 2 skupine. Svaki učenik dobiva tekst za čitanje. Riječ je o tekstu iz udžbenika (1 do 2 stranice teksta). Prva skupina ima zadatak čitati tekst kako i inače čitaju. Druga skupina će dobiti upute za korištenje metode aktivnog čitanja. Bilo bi dobro (ako imate mogućnost) odvojiti skupine za ovaj zadatak, tj. poslati prvu skupinu u drugu učionicu.

Učenicima treba istaknuti kako nije cilj da pokušaju biti bolji od druge skupine nego da točno slijede upute da se bolje uoče eventualne razlike u rezultatima.

Ako ne možete razdvojiti učenike, može cijeli razred raditi vježbu aktivnog čitanja.

Upute za prvu skupinu (pasivno čitanje):

- Pročitajte tekst.
- Možete podcrtavati dijelove.
- Pokušajte zapamtiti što više informacija.

Upute za drugu skupinu (aktivno čitanje):

- Korak 1: Ne čitajte tekst, samo ga pregledajte. Pročitajte naslove, podnaslove, podebljane riječi, pogledajte slike ili grafove (ako ih ima).
- Postavite im pitanja: O čemu će ovaj tekst govoriti? Što očekujete da ćete naučiti?
- Korak 2: Zapišite pitanja koja imate o tekstu na temelju naslova i podnaslova. Svaki naslov i podnaslov postaje jedno pitanje.
- Korak 3: Sada čitajte tekst, ali ne detaljno, samo da pronađete odgovore na svoja pitanja. Smijete označiti odgovore u tekstu i dopisati kratke bilješke.
- Korak 4: Maknite tekst. S učenicom do sebe (u parovima) razmijenite informacije. Jedan učenik neka objasni odgovor na pitanje drugome, drugi učenik sluša i dodaje ako nešto nedostaje. Zatim mijenjaju uloge.
- Naglasiti učenicima da ako ne mogu objasniti bez gledanja u tekst, to znači da još nisu naučili.
- Korak 5: Učenici ponovo uzimaju tekst i provjeravaju jesu li što zaboravili, zapisuju nekoliko pojmova.

Sada se i prva skupina vraća u učionicu. Slijedi kratko testiranje. Svi učenici, bez gledanja u tekst, pišu na papir:

- 5 ključnih pojmova iz zadanog teksta
- Jedno objašnjenje pročitanog gradiva svojim riječima (3-4 rečenice)

Slijedi usporedba rezultata i rasprava.

- Tko se osjećao sigurnije u svoje znanje?
- Tko je brže napisao odgovore?
- Tko je morao „pogađati“?

Obično druga skupina ima bolje strukturirane odgovore i lakše/brže se sjeti što su pročitali.

Knjižničar/ka pojašnjava učenicima razlike između pasivnog i aktivnog čitanja.

Moj tjedni plan učenja (10 minuta)

Knjižničar/ka učenicima objašnjava važnost kontinuiranog učenja i stjecanja radnih navika. Bitno je planirati aktivnosti, ali realno kako bi ga se mogli i držati.

Zadatak za učenike:

Učenici popisuju svoje školske obveze, dodatne i izvannastavne aktivnosti, vrijeme za odmor i količinu slobodnog vremena kroz tjedan.

Na papiru (ili digitalnom alatu) izrađuju tjedni raspored držeći se pravila da kombiniraju 25-40 minuta učenja s 5-10 minuta pauze i ne više od 3 bloka učenja dnevno. Plan mora sadržavati i vrijeme za ponavljanje, kao i jedan dan bez učenja za odmor.

3. Završni dio

Moja nova strategija (7 minuta)

S ciljem da učenici preuzmu odgovornost za vlastiti plan, dogovaraju se s knjižničar(k)om da će pratiti koliko se drže plana sljedećih mjesec dana te da će za mjesec dana na Satu razrednog odjela izvijestiti o napretku i eventualnim uočenim promjenama u školskom uspjehu i vlastitom odnosu prema svojim obvezama. To mora unaprijed biti dogovoreno s razrednikom.

Učenici na temelju izrađenog tjednog plana učenja sastavljaju Ugovor sa samim sobom.

Na papiru učenici postavljaju svoj konkretni cilj, moguće prepreke i kako ih izbjeći te Ugovore s izrađenim planom učenja nose kući.

„Pismo sebi u budućnosti“ (8 minuta)

Na kraju radionice učenici napišu kratko pismo:

- Što sada znam o učenju?
- Na što moram paziti?
- Što obećavam sebi?

Knjižničar/ka pisma prikupi i vrati ih učenicima za mjesec dana prije izvještaja. Efekt je snažan. Učenici vide vlastitu razliku između namjere i provedbe.

Tekst za prezentaciju

Kako učiti pametnije, a ne dulje	Koliko zapravo učim?
Radionica o učinkovitim strategijama učenja	Razmisli i odgovori anonimno: <ul style="list-style-type: none"> • Koliko sati tjedno učim? • Koliko od toga zapamtim nakon tjedan dana? • Učim li sve predmete na isti način?
Cilj radionice: naučiti kako učiti brže, razumjeti više i pamtiti dulje.	Pitanje za razmišljanje: Je li problem u količini učenja ili u načinu učenja?
Problem mnogih učenika	Pasivno vs. aktivno učenje
Mnogi učenici: <ul style="list-style-type: none"> • čitaju gradivo više puta • podcrtavaju cijele stranice • uče napamet večer prije testa • brzo zaborave naučeno	Pasivno učenje <ul style="list-style-type: none"> • samo čitanje • podcrtavanje • prepisivanje - osjećaj da učimo, ali mozak malo pamti

<p>To je pasivno učenje.</p>	<p>Aktivno učenje</p> <ul style="list-style-type: none"> • postavljanje pitanja • objašnjavanje svojim riječima • povezivanje informacija • vizualizacija gradiva <p>- bolje razumijevanje - dugotrajnije pamćenje</p>
<p>Kako naš mozak pamti</p> <p>Mozak bolje pamti kada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povezujemo informacije • koristimo slike i boje • objašnjavamo drugima • ponavljamo u razmacima • aktivno razmišljamo o gradivu 	<p>Strategija 1: Mentalne mape</p> <p>Mentalna mapa je vizualni prikaz gradiva.</p> <p>Umjesto dugih bilješki koristimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ključne pojmove • grane • podgrane • boje • simbole <p>To pomaže mozgu da vidi strukturu gradiva</p>
<p>Kako napraviti mentalnu mapu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U sredinu napiši glavnu temu 2. Povuci grane glavnih ideja 3. Dodaj ključne pojmove 4. Koristi boje i simbole 5. Piši kratko – samo bitne riječi <p>Pravilo: jedna ideja = jedna riječ</p>	<p>Zašto mentalne mape pomažu</p> <p>Mentalne mape:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organiziraju informacije • pomažu razumjeti gradivo • olakšavaju ponavljanje • aktiviraju kreativni dio mozga <p>Zato su korisne za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povijest • biologiju • hrvatski jezik • stručne predmete
<p>Strategija 2: Aktivno čitanje</p> <p>Većina učenika čita ovako: pročitam → podcrtam → zatvorim knjigu</p> <p>Problem: mozak nije stvarno razmišljao o tekstu. Zato koristimo aktivno čitanje.</p>	<p>Koraci aktivnog čitanja</p> <p>1. Pregled teksta</p> <p>Pogledaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naslove • podnaslove • slike • grafove

	<p>Postavi pitanje: Što ću iz ovoga naučiti?</p>
<p>2. Pretvori naslove u pitanja</p> <p>Naslov: industrijska revolucija Pitanje: Što je industrijska revolucija i zašto je važna?</p>	<p>3. Čitaj s ciljem</p> <p>Dok čitaš:</p> <ul style="list-style-type: none"> • traži odgovore • označi važne dijelove • napiši kratke bilješke
<p>4. Objasni svojim riječima</p> <p>Najvažniji korak. Ako možeš objasniti: stvarno si naučio Ako ne možeš: treba ponoviti.</p>	<p>Strategija 3: Planiranje učenja</p> <p>Problem mnogih učenika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uče samo prije testa • previše gradiva odjednom • brzo se umore <p>Rješenje: planiranje učenja.</p>
<p>Pravilo učinkovitog učenja</p> <p>Najbolje funkcionira metoda: 25 – 40 minuta učenja + 5 – 10 minuta pauze</p> <p>To se zove blok učenja.</p> <p>Najviše: 3 bloka dnevno</p>	<p>Zašto su pauze važne</p> <p>Mozak tijekom pauze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizira informacije • pohranjuje znanje • smanjuje umor <p>Bez pauze: koncentracija brzo pada.</p>
<p>Tjedni plan učenja</p> <p>Dobar plan uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • školu • domaću zadaću • ponavljanje • slobodno vrijeme • odmor <p>Važno: Plan mora biti realan.</p>	<p>Najčešće pogreške u učenju</p> <ul style="list-style-type: none"> • učenje večer prije testa • multitasking (mobitel + učenje) • čitanje bez razmišljanja • učenje satima bez pauze • bez plana
<p>Pametnije učenje znači:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivno razmišljanje 	<p>Razmisli o sebi</p> <p>Odgovori iskreno:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • organiziranje informacija • redovito ponavljanje • planiranje vremena • objašnjavanje gradiva 	<ul style="list-style-type: none"> • Kako najčešće učim? • Koju novu strategiju mogu pokušati? • Što želim promijeniti u svom učenju?
<p>Moj plan</p> <p>Danas smo pripremili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mentalnu mapu za jednu nastavnu cjelinu • plan učenja za tjedan • Ugovor sa samim sobom 	<p>Važna poruka</p> <p>Uspjeh u učenju nije stvar inteligencije.</p> <p>Radi se o strategiji, navikama i organizaciji.</p> <p>Pametnije učenje = manje stresa + bolji rezultati.</p>

Radni listić: Aktivno čitanje – tekst

renesansa (franc. renaissance: obnova, preporod), naziv za razdoblje u europskoj kulturi XV–XVI. st. koje općenito odlikuje obnavljanje antičkih kulturnih zasada, razvoj novih umjetničkih oblika te postupna afirmacija individualizma ostvarena u koncepciji velikog umjetnika, odnosno svestrana, intelektualno radoznala, čovjeka (tal. uomo universale).

Nastanak renesanse

Na nastanak renesanse utjecale su i ekonomske i intelektualne razmjene Europe i arapskoga svijeta koje su bile posljedica križarskih ratova i španjolske rekonkiste, propast Bizanta, nakon koje su mnogobrojni grčki učenjaci došli u Italiju, širenje zanimanja za prirodu i ljudsko tijelo (što je bilo potaknuto razvojem anatomije a i teorije perspektive), izum tiska, potom, osobito u Firenci, uspon obitelji Medici čiji su članovi postali glavni pokrovitelji umjetnosti od sredine XV. st., kao i općenito razvoj međunarodne trgovine i bankarstva te razdoblje nagla gospodarskog rasta 1410-ih i 1420-ih.

Širenje izvan Italije

Dosegnuvši svoj vrhunac u Italiji potkraj XV. st., renesansa se tada proširila u Francusku (napose nakon početka francuskih vojnih intervencija u Italiji), približno u isto doba (druga polovica XV. st.) u Poljsku i Madžarsku, gdje je Budim bio prvo središte renesanse u srednjoj Europi (madžarsku renesansu prekinula su osmanlijska osvajanja početkom XVI. st.), Hrvatsku (dalmatinski gradovi – Split, Šibenik, Hvar i osobito Dubrovnik) te u Španjolsku i Portugal (preko onodobnog aragonskoga posjeda Napulja). Iz Francuske se

proširila dalje u Nizozemsku i Njemačku te naposljetku u Englesku i skandinavske zemlje; u tim područjima renesansa se prožimala s protestantskom reformacijom.

Završetak razdoblja renesanse

Završetak razdoblja renesanse u Italiji su označili već sukobi Medicija i G. Savonarole potkraj XV. st., niz francusko-habsburških ratova oko talijanskih posjeda, koji su (i simbolički) kulminirali pljačkom Rima 1527., potom osobito katolička protureformacija, ali i premještanje svjetske trgovine s Mediterana na Atlantik.

Književnost

Renesansni ideal obnove obraćanjem antičkim uzorima očitovao se i kao jezična obnova i kao obnova književnih vrsta. U jezičnome smislu, razdoblje humanizma i renesanse obilježilo je: rađanje znanstvene discipline filologije, ponovno proučavanje grčkog u Europi, povratak klasičnomu latinskomu i naposljetku afirmacija književnosti na pučkim jezicima te njihovo gramatičko-sintaktičko normiranje. Začetci humanističke filologije nalaze se već u XIV. st., kada je F. Petrarca otkrivao i proučavao klasične tekstove u samostanskim knjižnicama. Ta je djelatnost puni zamah doživjela u XV. st. u Italiji među humanistima; uz pronalaženje zaboravljenih i zametnutih tekstova, jednako je važno bilo humanističko nastojanje da se utvrdi verzija najbliža antičkom izvorniku, iskrivljenomu tijekom srednjega vijeka u procesima prepisivanja i komentiranja, kada je mnogo toga bilo mijenjano, izbacivano i dodavano.

Novi filološki pojmovi izvornosti i vjernosti ne bi tako uspješno bili zaživjeli bez izuma tiska u Europi u XV. st. Takav način reprodukcije tekstova omogućio je širenje samo jedne varijante djela u velikom broju istovjetnih primjeraka, što je ručnim prepisivanjem bilo nemoguće postići. Rađanje filologije usko je povezano s humanističkim vraćanjem klasičnim uzorima i na jezično-stilskom planu.

Kazalište – dramska djela

Na području književnosti, renesansa je obilježena ponajprije sasvim novom kazališnom praksom i stvaranjem tekstova namijenjenih kazališnoj izvedbi. Prvi put nakon helenizma, nakon višestoljetne odsutnosti komedije i tragedije iz europske književnosti tijekom srednjega vijeka, u renesansi su se pisala dramska djela. Osim što su nastajala u pisanom obliku, više se nisu prikazivala na trgovima i u prigodama vjerskih svetkovina poput crkvenih prikazanja, nego isprva na dvorovima kao svjetovna zabava, a zatim i u prostorima posebno izgrađenima u izvedbene svrhe. Obnova dramske umjetnosti započela je pisanjem i prikazivanjem komedija u Italiji u prvoj polovici XVI. st., a kulminirala u drugoj polovici XVI. i početkom XVII. st. s engleskim komičnim i tragičnim repertoarom, posebice u djelu W. Shakespearea.

S renesansom su u književnost ušle i nove teme prema antičkim uzorima, pri čem se izdvaja pastoralna književnost, što započinje u pjesništvu s eklogama i bukolikama

pretežito na latinskom, a nastavlja se s pastoralnim teatrom na pučkim jezicima, u kojem su događaji te likovi pastira i pastirica često oblikovani kao aluzija na suvremenike i stvarna zbivanja. Odlučujući utjecaj na širenje pastoralne književnosti u Europi imala je »Arkadija« (1501; 1504) J. Sannazara.

Procvat epike

U renesansi je došlo do novoga procvata epike. Teme, likovi i motivi preuzimali su se iz srednjovjekovnog epskoga stvaralaštva, spajali su se motivi iz karolinškog i bretonskoga ciklusa, ali je novina u tome što su renesansni epovi nastali kao pisana djela jednog autora. Zbog toga izraz više nije formulaičan kao u epskim djelima proisteklima iz usmenoga stvaralaštva, a autorski nadzor ogleda se i u jasnom strukturiranju teksta, čak i onda kada u takvim djelima ima mnoštvo digresija i paralelnih radnji, za što je najbolji primjer »Bijesni Orlando« (1516; konačno izdanje 1532) L. Ariosta, koji je doživio recepciju u europskim razmjerima. Epika se obnavljala također sadržajno i ideološki: česti su elementi fantastike, u skladu s renesansnim zanimanjem za magiju i alkemiju, a u oblikovanju epskoga junaka model uglađena renesansnoga dvoranina potisnuo je srednjovjekovnoga križara, kao što su moralno-didaktični sadržaji ustupili mjesto ljubavno-udvornoj tematici. Osim što se kao posebna podvrsta oblikovao herojsko-komični spjev, elementi komike nerijetko dolaze u renesansnim epovima.

Dominacija epa u pripovjednoj književnosti renesanse uvjetovala je slabiju zastupljenost drugih oblika, npr. romana i novele. No premda roman nije u renesansi bio dominantan pripovjedni oblik, u tom je razdoblju, i to na zasadama renesansnog individualizma, nastao »Don Quijote« (I-II, 1605–15) M. de Cervantesa, koji je odlučujuće obilježio daljnji razvoj romanesknoga stvaralaštva.

Hrvatska književnost

Hrvatska se književnost u XVI. st., ubrzo nakon početaka književnoga stvaralaštva na pučkom jeziku, posebice na području Dalmacije i Dubrovnika, uklopila u težnje koje su vladale u renesansnoj Europi. Na začetku je hrvatske renesansne književnosti djelo M. Marulića. Hrvatski su pjesnici u tom razdoblju bili od reda petrarkisti (Š. Menčetić, Dž. Držić, H. Lucić, D. Ranjina, D. Zlatarić), a zaživjele su odmah nove vrste kao što su komedija (N. Nalješković, M. Držić), pastoralna proza u koju su uklopljene pjesme po uzoru na Sannazarovu »Arkadiju« (»Planine« P. Zoranića), ribarska pastorala (»Ribanje i ribarsko prigovaranje« P. Hektorovića) i dijaloški traktat (N. V. Gučetić, F. Petrić). Specifično je za hrvatsku renesansu da je, uz latinski i pučki, jezik književnosti i kulture u XVI. st. postao dijelom i talijanski.

Izvor:

renesansa. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2026. Dostupno na: <https://enciklopedija.hr/clanak/renesansa> (Pristupljeno 16.3.2026.)

Radni listić: Moj tjedni plan učenja

Upute za učenike

1. Najprije upiši **školske obveze** (test, odgovaranje, projekt).
2. Planiraj **najviše 3 bloka učenja dnevno**.
3. Nakon svakog bloka napravi **pauzu 5–10 minuta**.
4. U plan uključi:
  - vrijeme za **ponavljanje gradiva**
  - **slobodno vrijeme**
  - barem **jedan dan bez učenja**.
5. Plan treba biti **realan** – bolje je planirati manje i držati se plana.

Dan	Školske obaveze	1. blok učenja	2. blok učenja	3. blok učenja	Ponavljanje	Slobodno vrijeme
Ponedjeljak						
Utorak						
Srijeda						
Četvrtak						
Petak						
Subota						
Nedjelja						

Moj cilj u učenju ovaj mjesec: _____

Moguće prepreke: _____

Kako ću ih riješiti: _____

Potpis (Ugovor sa samim sobom): _____

Izvori literature:

Mattes, Wolfgang. 2007. **Nastavne metode : 75 kompaktnih pregleda za nastavnike i učenike.** Naklada Ljevak. Zagreb.

Rijavec, Majda; Miljković, Dubravka. 2003. **Vodič za preživljavanje u školi.** I.E.P. Zagreb.

Matijević, Milam; Radovanović, Diana. 2011. **Nastava usmjerena na učenika : prinosi razvoju metodika nastavnih predmeta u srednjim školama.** Školske novine. Zagreb.

2. RAZRED

3. Medijska pismenost: Kako prepoznati manipulaciju?

Trajanje radionice: 2 školska sata

Međupredmetne teme: Uporaba IKT-a

Korelacije: Hrvatski jezik, Informatika

Cilj radionice: Razviti kritičko mišljenje učenika i osposobiti ih za prepoznavanje manipulativnih medijskih sadržaja te za samostalnu provjeru vjerodostojnosti informacija korištenjem digitalnih alata.

Odgojno-obrazovna očekivanja:

ikt A.4.3. Učenik stvara pozitivne digitalne tragove vodeći se načelom sigurnosti.

ikt B.4.3. Učenik kritički procjenjuje svoje ponašanje i ponašanje drugih u digitalnome okruženju.

ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije.

Metode i oblici rada

- analiza medijskog sadržaja
- vođena rasprava
- istraživački rad
- problemsko učenje
- rad u skupinama

Potrebni materijali

- računalo/projektor
- primjeri stvarnih medijskih objava
- računala ili mobiteli s pristupom internetu
- radni listići

Struktura radionice

1. Uvodni dio

Vjerujem li svemu na internetu? (10 minuta)

Na prezentaciji stoji pitanje: „Koliko puta ste danas povjerovali nečemu na internetu?“ Pusti se učenike da razmisle, a zatim kratko prokomentira s njima te najavljuje temu: „Danas ćemo testirati koliko vas je zapravo teško prevariti.“

Knjižničar/ka učenicima na prezentaciji prikazuje nekoliko **stvarnih medijskih naslova**. Učenici glasaju: vjerujem, ne vjerujem, nisam siguran. Glasati mogu dizanjem

ruke, karticama ili papirima u boji ili digitalno (npr. pomoću digitalnog alata Mentimeter).

Naslovi mogu biti izmišljeni, ali slični stvarnima, ili preuzeti s mrežnih portala.

Primjeri naslova:

- „Ova svakodnevna navika UNIŠTAVA vaš mozak – liječnici upozoravaju!“
- „Nećete vjerovati što je maturant napravio na ispitu iz matematike!“
- „Ovaj trik za učenje otkrili su znanstvenici – rezultati su nevjerojatni.“
- „Svi rade ovu grešku na TikToku – jeste li i vi među njima?“
- „Nova pravila u školama šokirala roditelje – evo što se mijenja“

Slijedi kratka rasprava s učenicima o tome zašto neki naslovi privlače pažnju, knjižničar/ka im pojašnjava pojmove kao što su dezinformacija, clickbait, algoritam te provjera izvora.

2. Središnji dio

Analiza medijske objave (30 min)

Učenici rade u **skupinama (3–5 učenika)**. Svaka skupina dobiva 3 različita sadržaja: naslov s portala, TikTok ili Instagram objavu (može biti opisana ili screenshot objave) te jednu reklamu koja se sastoji od vizuala i slogana. Materijali neka budu različiti po težini prepoznavanja manipulacije, neki trebaju biti očito sumnjivi, a neki trebaju izgledati vjerodostojno.

Zadatak učenika je analizirati sadržaj te odrediti je li materijal kojega su dobili pouzdan ili pokušaj manipulacije. Učenici pomoću pitanja i smjernica na radnim listićima analiziraju dobivene sadržaje.

Nakon grupnog rada, svaka skupina prezentira po jedan primjer (ili sve, ako ima dovoljno vremena). Knjižničar/ka postavlja potpitanja: „Kako znaš?, „Gdje je dokaz?“ i slično.

Provjera informacija (fact-checking) (20 min)

Učenici provjeravaju objavu koristeći digitalne alate. Svaki učenik bira jedan naslov/objavu iz prethodnog zadatka i provjerava izvore uz pomoć smjernica koje daje knjižničar/ka (na prezentaciji).

Učenici zatim odgovaraju na pitanja: Je li objava pouzdana? i Što nas je dovelo do tog zaključka?

„Priručnik za preživljavanje u medijima“ (25 min)

Svaka skupina smišlja 5 pravila za pametno korištenje medija. Zadatak je da zamisle da rade pravila za učenike koji su mlađi od njih. Svako pravilo treba kratko pojasniti ili dati

primjer. Kada napišu pravila, mogu ih oblikovati u poster na papiru ili pomoći nekog prikladnog digitalnog alata (npr. Canva).

3. Završni dio

Refleksija (5 min)

Kratka rasprava s učenicima o današnjoj radionici: Što smo danas naučili o medijima? Što će učenici ubuduće drugačije raditi kada čitaju objave na portalima ili društvenim mrežama?

Knjižničar/ka zaključuje: Medijska pismenost znači ne prihvaćati informacije bez razmišljanja. Ali također, cilj nije da ničemu ne vjerujete, nego da znate kada treba stati i provjeriti informaciju.

Tekst za prezentaciju

<p>„Koliko puta ste danas povjerovali nečemu na internetu?“</p>	<p>„Ova svakodnevna navika UNIŠTAVA vaš mozak – liječnici upozoravaju!“ „Nećete vjerovati što je maturant napravio na ispitu iz matematike!“ „Ovaj trik za učenje otkrili su znanstvenici – rezultati su nevjerovatni.“ „Svi rade ovu grešku na TikToku – jeste li i vi među njima?“ „Nova pravila u školama šokirala roditelje – evo što se mijenja“</p>
<p>Medijska pismenost: Kako prepoznati manipulaciju?</p>	<p>Clickbait Naslovi koji su napravljeni da klikneš – često skrivaju ključnu informaciju.</p> <p>Primjer: „Nećete vjerovati što se dogodilo...“ (ali neće u tekstu otkriti što)</p>
<p>Dezinformacija Netočna ili obmanjujuća informacija koja se širi kao da je istina.</p> <p>Može biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potpuno izmišljena • ili „napola istina“ (što je opasnije) 	<p>Algoritam</p> <p>Najjednostavnije objašnjeno: Internet ne pokazuje istinu, nego ono na što najviše „klikamo“.</p>
<p>Provjera izvora</p>	<p>Provjera informacija</p>
<p>Najvažnije pitanje:</p>	<p>Pretraži naslov</p>

<p>Tko je ovo napisao i zašto?</p>	<p>Kopiraj cijeli naslov u Google. Pojavljuje li se još negdje? Jesu li portali na kojima se pojavljuje pouzdani?</p>
<p>Usporedi izvore Pojavljuje li se vijest na ozbiljnijim izvorima? Ako je nešto objavljeno na više portala – to NE znači da je istina.</p>	<p>Provjeri sliku Koristi Google Lens za obrnuto pretraživanje slika. Je li ova slika već korištena, i ako da, u kojem kontekstu?</p>
<p>Provjeri autora/profil Druge objave Kontakt Trag vjerodostojnosti</p>	<p>„Priručnik za preživljavanje u medijima“ Zamislite da radite vodič za učenike koji su mlađi od vas. Svaka skupina piše 5 pravila za pravilno i savjesno korištenje medija i provjeravanje informacija. Svako pravilo mora imati kratko pojašnjenje ili primjer.</p>

Materijali za zadatak: Analiza medijske objave³

Naslovi s portala:

"Doktorica Bašić upozorila na meso koje razara organizam: Svi ga smatraju možda i najzdravijim" <https://klik.hr/novo/doktorica-basic-upozorila-na-meso-koje-razara-organizam-svi-ga-smatraju-mozda-i-najzdravijim> (Pristupljeno 28.4.2026.)

"Nećete vjerovati što je osudio Papa" <https://www.index.hr/vijesti/clanak/necete-vjerovati-sto-je-osudio-papa/2718667.aspx> <https://klik.hr/novo/doktorica-basic-upozorila-na-meso-koje-razara-organizam-svi-ga-smatraju-mozda-i-najzdravijim> (Pristupljeno 28.4.2026.)

"Postoji skrivena metoda kojom profesori skuže da učenici koriste AI" <https://www.srednja.hr/faks/vijesti/83612/postoji-skrivena-metoda-kojom-profesori-skuze-da-ucenici-koriste-ai-to-je-vrlo-jasan-signal/vijest> (Pristupljeno 28.4.2026.)

TikTok / Instagram objave

"5 Trikova za Učenje Koje Koriste Najbolji Studenti"

https://www.tiktok.com/@trikovi_za_ucenje3/photo/7625590242656947488
(Pristupljeno 28.4.2026.)

"Uči engleski kroz 7 važnih glagolskih vremena"

<https://www.tiktok.com/@feelgoodengleski/video/7169493545391312133>
(Pristupljeno 28.4.2026.)

"Kako lakše učiti? Prvo trebaš lakše krenuti!"

<https://www.tiktok.com/@dinobenedetti/video/7171691694168050950>
(Pristupljeno 28.4.2026.)

Reklame (vizual + slogan)

"Power Greens – Supplement za energiju i fokus" <https://juicefast.hr/proizvod/power-greens/> (Pristupljeno 28.4.2026.)

"Kako mogu naučiti britanski engleski za 10 minuta dnevno?"

<https://www.50languages.com/kako-mogu-nau%C4%8Diti-britanski-engleski-za-10-minuta-dnevno> (Pristupljeno 28.4.2026.)

Dodaci prehrani SPAR Vital <https://www.telegram.hr/super1/life/dodaci-prehrani-spar-vital-pure-linija/> (Pristupljeno 28.4.2026.)

---

³ Navedeni primjeri služe kao orijentacija, a zbog njihove prolaznosti i mogućeg uklanjanja sadržaja s interneta, preporučuje se pronaći nove, aktualne primjere po uzoru na ponuđene.

Radni listić za učenike – Analiza medijskih sadržaja

1. Osnovna analiza

Tko je autor (ime, profil, portal, nepoznato):

Gdje je objavljeno (poznat portal, društvena mreža, oglas):

---

2. Jezik i dojmovi

Koje riječi u naslovu/objavi privlače pažnju:

Pokušava li naslov/objava izazvati neku emociju, i ako da, koju?

---

3. Sadržaj

Postoji li konkretan dokaz za navode u naslovu/objavi?

Spominju li se izvori, i ako da, koji?

Je li nešto namjerno izostavljeno?

---

4. Namjera

Što mislite, koja je namjera ove objave? (zaokružite jedan odgovor)

a) informiranje   b) zabava   c) prodaja/zarada   d) privlačenje pažnje/klikova

5. Što mislite, je li ova objava:

a) pouzdana   b) sumnjiva   c) manipulativna

Objasnite svoje stavove:

Izvori literature:

Nenadić, Iva; Vučković, Milica. 2026. **Dezinformacije : Edukativna brošura i vježbe za razumijevanje problema dezinformacija.** Agencija za medije i UNICEF. Zagreb. <https://www.medijskapismenost.hr/wp-content/uploads/2026/04/brosura-Dezinformacije-drugo-izdanje.pdf> (Pristupljeno 29. travnja 2026.)

Armstrong, Sara; Brunskill, Pamela. 2020. **Informacijska pismenost : kako razlikovati činjenice od zabluda: pronalaženje informacija, analiza informacija, upotreba informacija.** Naklada Kosinj. Zagreb.

4. Kreativna literarna radionica – Svjetski dan poezije (21. ožujka)

Trajanje radionice: 2 školska sata

Međupredmetne teme: Građanski odgoj i obrazovanje, Osobni i socijalni razvoj

Korelacije: Sat razrednika, Njemački jezik

Cilj radionice: Razviti kod učenika sposobnost izražavanja pozitivnih vrijednosti poput ljubaznosti i tolerancije kroz kreativni rad s tekstem, potaknuti razumijevanje snage pojedinačne riječi te osnažiti njihovu jezičnu, emocionalnu i socijalnu kompetenciju primjenom metode blackout poezije na njemačkom i hrvatskom jeziku.

Odgojno-obrazovna očekivanja:

- **Građanski odgoj i obrazovanje** – poštivanje različitosti, kultura dijaloga, nenasilna komunikacija
  - goo C.4.3. Promiče kvalitetu života u zajednici.
  - Preuzima odgovornost za svoje ponašanje i komunikaciju.
- **Osobni i socijalni razvoj** – izražavanje osjećaja, razvoj empatije, samopoštovanje
  - osr B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/ izbora
  - svojim ponašanjem utječemo na druge kao i oni na nas
  - osr B.5.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/ izbora
  - vrednuje vlastito djelovanje u odnosu na druge
  - pojedinac može birati svoje ponašanje

Metode i oblici rada

- vođena rasprava
- samostalni rad
- rasprava

Potrebni materijali

- radni listići/tekstovi za učenike
- tekstovi
- papiri, flomasteri, bojice
- računalo i projektor za prezentaciju

Struktura radionice

1. Uvodni dio

Tajni stih za nekoga (10 minuta)

Knjižničar/ka zamoli učenike da na papir napišu lijepu poruku (kratku rečenicu ili nekoliko riječi) kojom bi nekome mogli uljepšati dan. Kartice se ubacuju u kutiju, miješaju i učenici ih nasumično izvlače. Učenici čitaju poruke naglas te slijedi kratka razmjena dojmova.

Svjetski dan poezije (5 minuta)

Knjižničar/ka pomoću prezentacije uvodi učenike u temu. Najavljuje obilježavanje Svjetskog dana poezije kroz kreativnu radionicu na kojoj će učenici raditi na već postojećim tekstovima.

2. Središnji dio

Blackout poezija (30 minuta)

Knjižničar/ka učenicima objašnjava što je to blackout poezija, kako nastaje i koja su pravila te kreativne metode. Svaki učenik dobiva tekst na kojemu će raditi. Korišteni su ulomci iz romana Jane Austen *Anna* i *Ponos i predrasude* na njemačkom jeziku. Svaki učenik će dobiti tekst na njemačkom jeziku te prijevod na hrvatski jezik radi lakšeg snalaženja. Na stolovima su i flomasteri i bojice za obilježavanje i ukrašavanje teksta te njemačko-hrvatski rječnici kao dodatna pomoć učenicima pri prevođenju.

Svaki učenik treba na svom tekstu odabrati riječi koje će tvoriti kratki stih ili pozitivnu poruku na njemačkom jeziku. Odabrane riječi treba označiti i istaknuti, a ostatak teksta ilustrirati.

Galerija u tišini (10 minuta)

Nakon što završe s prethodnim zadatkom, učenici izlažu svoje radove na stolove ili ih knjižničar/ka postavlja na pano. Učenici se u tišini kreću knjižnicom i pregledavaju tuđe radove. Prema uputama uz svaki rad ostavljaju kratku poruku ili poticajnu riječ.

Poetski straničnici (30 minuta)

Svaki učenik će dobiti jedan prazan straničnik (bookmarker) na kojega treba napisati svoje stihove/poruku i ilustrirati ih.

3. Završni dio

Refleksija (5 minuta)

Učenici iznose svoje dojmove, koliko je teško bilo kreirati svoj rad od tuđeg teksta, komentiraju radove koji su nastali na radionici. Knjižničar/ka potiče učenike da izrađene straničnike poklone nekome i tako uljepšaju nečiji dan.

Evaluacija (5 minuta)

Svaki učenik zapisuje na ploči jednu riječ koja za njega najbolje opisuje današnju radionicu.

Tekst za prezentaciju

<p>Riječi ljubaznosti i tolerancije Svjetski dan poezije</p> <p>Worte der Freundlichkeit und Toleranz Welttag der Poesie</p>	<p>Tajni stih za nekoga</p> <p>Uljepšajte nekome dan! Zapišite lijepu poruku ljubaznosti i tolerancije kojom biste nekome uljepšali dan!</p>
<p>Svjetski dan poezije Obilježava se 21. ožujka od 1999. (UNESCO) Cilj: promicanje čitanja, pisanja i poučavanja poezije Važnost jezika, kulturne raznolikosti i slobode izražavanja Poezija je jedan od najstarijih oblika književnosti, prenosila se usmeno Svjetski dan poezije obilježava se 21. ožujka na prvi dan proljeća – simbol novog početka, stvaranja i rasta</p>	<p>Svjetski dan poezije Poezija nije nešto udaljeno ili komplicirano. To može biti kratka rečenica, stih iz pjesme, poruka na zidu ili misao koja nam ostane u glavi cijeli dan. Poezija nas podsjeća da riječi nisu svejedno izabrane. Neke mogu povrijediti, neke mogu ohrabriti, a neke nekome mogu promijeniti dan. Zato se danas ne bavimo savršenim pjesmama, nego riječima koje imaju smisla i ostaju s nama.</p>
<p>Svjetski dan poezije Danas stvaramo vlastitu poeziju od postojećeg teksta. Brišemo – ali ne uništavamo. Uzimamo – ali dajemo novo značenje. Heute machen wir aus einem bestehenden Text unsere eigene Poesie. Wir streichen – aber wir zerstören nicht. Wir nehmen – aber wir geben neue Bedeutung.</p>	<p>Blackout poezija Blackout poezija je kreativna metoda u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzimate postojeći tekst • odabirete pojedinačne riječi • zacrnjete (precrtate ili oslikate) sve ostalo • i tako stvarate novu pjesmu. <p>Jedino pravilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u tekst se ne dodaju nove riječi, već se koristi isključivo postojeći tekst
<p>Zašto to radimo?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otkrivamo nova značenja. • Pažljivije čitamo. • Prepoznamo moć pojedinačnih riječi.<ul style="list-style-type: none"> • Povezujemo književnost s vlastitim mislima. <p>Danas je naš cilj:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poruka ljubaznosti • stih o poštovanju • pozitivna pjesma	<p>Galerija u tišini U tišini pročitaj radove drugih učenika. Uz svaki rad ostavi papir. Na papir napiši jedno od sljedećeg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednu riječ iz pjesme koja ti je ostala u mislima (<i>riječ koja ti se čini važna, jaka ili zanimljiva</i>) kratki dojam u jednoj rečenici

	<p><i>(što si osjetio ili pomislio dok si čitao)</i></p> <p>Ne piši ocjene i ne kritiziraj. Ne piši „lijepo“, „ok“, „super“.</p> <p>Ovdje nema točnih i netočnih odgovora — važno je da si iskren i pažljiv.</p>
<p>„Poetski bookmarkeri“ / "Poetische Lesezeichen"</p> <p>Na bookmarkeru/straničniku napiši:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svoj blackout stih na njemačkom jeziku • ili skraćenu verziju poruke <p>Možeš:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ilustrirati • dodati simbol • koristiti boje • dodati potpis 	<p>Poezija</p> <p>Pitanja za razgovor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je li bilo teško izostaviti riječi? • Kakav je osjećaj stvoriti nešto svoje od tuđeg teksta? • Koja vam je poruka bila najvažnija? <p>Zaključna misao:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poezija nije samo rima. • Poezija je izbor.
<p>Riječ dana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odaberi jednu riječ koja za tebe opisuje današnju radionicu. • Riječ napiši na ploču. 	

Tekstovi za rad učenika

Text 1 (Kapitel 4)

Herr Shepherd war ein höflicher, behutsamer Rechtsmann, und wieviel er auch über den Baronet vermochte, oder welche Absichten er auf ihn hatte, zu dem Unangenehmen wollte er lieber jeden Andern rathen lassen. Er lehnte es mit vielen Entschuldigungen ab, auch nur der leisesten Wink zu geben, und bat bloß um Erlaubniß, ein unbedingtes Vertrauen auf die treffliche Beurtheilung der Frau Russel zu empfehlen, in der festen Zuversicht, daß der Verstand, wodurch sie sich, wie bekannt, auszeichnete, gerade die durchgreifenden Maßregeln anrathen werde, die er am Ende angenommen zu sehen erwarten müßte.

Frau Russel erwog die Angelegenheit sehr eifrig und ernstlich. Sie besaß mehr gesunden, als schnell fassenden Verstand, und es ward ihr ungemein schwer, hier zu einer Entscheidung zu kommen, wo zwei widerstreitende Grundsätze sich entgegen standen. Sie hatte selbst strenge Rechtlichkeit und zartes Ehrgefühl; aber sie wünschte so sehr, des Baronets Gefühl zu schonen, sie war so eifrig bedacht, das Ansehen der Familie zu erhalten, und so adelstolz in ihren Ansichten über dasjenige, was ihren Freunden gebührte, als es eine verständige und redliche Frau nur immer sein konnte. Eine wohlwollende, mildthätige, gute Frau, und warmer Zuneigung fähig; durchaus unbescholten in ihrem Wandel, strenge in ihren Ansichten vom Anstande, und von musterhaft feiner Lebensart; sie hatte einen gebildeten Geist und war im allgemeinen verständig und einig in ihren Ansichten; aber der Ahnenstolz hatte Vorurtheile in ihr genährt, und sie achtete Rang und bürgerliches Ansehen so hoch, daß sie ein wenig blind gegen die Fehler derjenigen wurde, welche jene Vorzüge besaßen. Als die Witwe eines Edelmannes von geringerm Range, weihte sie der Würde eines Baronets alle gebührende Achtung, und auch abgesehen von den Ansprüchen, die Sir Walter als alter Bekannten, als aufmerksamer Nachbar, als gefälliger Gutsherr, als der Gemahl ihrer theuren Freundinn, als Anna's und deren Schwestern Vater, machen konnte, war er schon als Baronet, nach ihrer Meinung, bei seinen Bedrängnissen eines innigen Mitleids und besonderer Rücksicht würdig.

Einschränkungen mußten gemacht werden; das war nicht zu bezweifeln; aber Frau Russel wollte dabei ihm und Elisabeth so wenig als möglich ein schmerzliches Gefühl erwecken. Sie machte Entwürfe zu Ersparungen, sie ließ sich in genaue Berechnungen ein, und, woran sonst Niemand dachte, sie zog auch Anna zu Rathe, welche von den Andern behandelt wurde, als ob die ganze Sache ihr völlig fremd wäre. Anna's Meinung war nicht ohne Einfluß auf den Entwurf zu Ersparungen, den sie endlich dem Baronet vorlegte. Jede Veränderung, die Anna darin gemacht hatte, war von dem Grundsatz ausgegangen, daß Redlichkeit mehr als Wichtigthun gelten müßte: sie wünschte noch kräftigere Maßregeln; eine noch vollständigere Umwandlung des Hauswesens, eine schnellere Befreiung von Schulden, und eine lauter ausgesprochene Gleichgiltigkeit gegen alles, nur nicht gegen Gerechtigkeit und Billigkeit.

»Können wir Ihren Vater zu allen diesen Vorschlägen bereden,« sprach Frau Russel, ihre Schrift überblickend: »so kann viel gethan werden. In sieben Jahren ist er schuldenfrei, wenn er diese Einrichtungen sich gefallen läßt, und ich hoffe, wir werden ihn und Elisabeth überzeugen können, daß Kellynch-Hall, trotz aller dieser Einschränkungen, dennoch ein achtbarer Wohnsitz bleiben wird, und daß Sir Walter Elliot's wahre Würde in den Augen verständiger Menschen keineswegs vermindert werden kann, wenn er als Mann von Grundsätzen handelt. Was wird er denn auch anders thun, als was sehr viele unserer ersten Häuser gethan haben, oder thun sollten? Es ist gar nichts Sonderbares in diesem Falle, und solche Sonderbarkeit macht eben oft das Schlimmste in unsern Leiden, wie immer in unserm Benehmen. Ich habe große Hoffnung, es soll uns gelingen. Wir müssen ernsthaft und entschlossen sein; denn am Ende muß doch bezahlen, wer Schulden gemacht hat, und wie viel Schonung auch dem Gefühle eines Edelmanns und eines Familienhauptes gebührt, so kommt doch noch weit mehr auf den Ruf eines redlichen Mannes an.«

Anna von [Jane Austen](#)

Verlag: Christian Ernst Kollmann | Jahr: 1822 | Übersetzer: W. A. Lindau

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/anna>

Tekst 1 (4. poglavlje)

Gospodin Shepherd bio je uljudan i oprezan pravnik; i koliko god utjecaja imao na baroneta ili kakve god namjere prema njemu gajio, o neugodnim je stvarima radije prepuštao drugima da savjetuju. Uz mnoge isprike odbio je dati i najmanji nagovještaj te je samo zamolio dopuštenje da preporuča bezuvjetno povjerenje u izvrsnu prosudbu gospođe Russell, u čvrstom uvjerenju da će razum po kojem se ona, kako je poznato, isticala upravo savjetovati one odlučne mjere koje je on na kraju očekivao vidjeti prihvaćenima.

Gospođa Russell razmatrala je tu stvar vrlo gorljivo i ozbiljno. Imala je više zdravoga nego brzog razuma, i bilo joj je iznimno teško donijeti odluku ondje gdje su se sukobljavala dva oprečna načela. I sama je bila strogo pravedna i vrlo osjetljiva na čast; ali toliko je željela poštediti baronetove osjećaje, toliko je bila revna u nastojanju da očuva ugled obitelji i tako plemićki ponosna u svojim pogledima na ono što priliči njezinim prijateljima, koliko to razborita i poštena žena uopće može biti. Dobrohotna, darežljiva i dobra žena, sposobna za toplu privrženost; posve besprijekorna u svom ponašanju, stroga u shvaćanju pristojnosti i uzorna u profinjenosti životnog stila; imala je obrazovan duh i uopće bila razumna i dosljedna u svojim nazorima. No ponos na podrijetlo pothranio je u njoj predrasude, te je rang i društveni ugled cijenila toliko visoko da je pomalo zatvarala oči pred manama onih koji su te prednosti posjedovali. Kao udovica plemića nižega ranga, iskazivala je dostojanstvu baroneta svu dužnu počast; i neovisno o pravima koja je sir Walter mogao polagati kao stari znanac, pažljiv susjed, susretljiv zemljoposjednik, muž njezine drage prijateljice te otac Anne i njezinih sestara, on je već samim time što je bio baronet, prema njezinu mišljenju, u svojim neprilikama bio dostojan iskrena suosjećanja i osobite obzirnosti.

Ograničenja su se morala provesti – u to nije bilo sumnje – ali gospođa Russell željela je pritom što je moguće manje izazvati bolne osjećaje kod njega i Elisabeth. Izrađivala je nacрте ušteda, upuštala se u točne izračune i, na što nitko drugi nije pomišljao, pozvala je i Annu na savjetovanje, dok su je ostali tretirali kao da je cijela stvar nimalo ne dotiče. Annino mišljenje nije ostalo bez utjecaja na plan ušteda koji je ona naposljetku iznijela baronetu. Svaka promjena koju je Anna u njemu načinila polazila je od načela da poštenje mora vrijediti više od ispraznog isticanja važnosti: željela je još odlučnije mjere, potpuniju preobrazbu kućanstva, brže oslobađanje od dugova i otvoreno iskazanu ravnodušnost prema svemu – osim prema pravdi i pravičnosti.

„Ako uspijemo vašega oca privoljeti na sve ove prijedloge“, reče gospođa Russell, pregledavajući svoj zapis, „mnogo se može učiniti. Za sedam će godina biti bez dugova ako prihvati ove mjere, i nadam se da ćemo njega i Elisabeth moći uvjeriti da će Kellynch Hall, unatoč svim tim ograničenjima, i dalje ostati dostojno boravište te da se prava vrijednost sira Waltera Elliota u očima razboritih ljudi nipošto ne može umanjiti ako se bude ponašao kao čovjek od načela. Što će on uostalom učiniti drugo nego ono što su mnoge od naših najuglednijih kuća već učinile ili bi trebale učiniti? U tom slučaju nema ničega neobična, a upravo takva neobičnost često čini najgore u našim nevoljama, kao i u našem

ponašanju. Imam velike nade da ćemo uspjeti. Moramo biti ozbiljni i odlučni; jer naposljetku mora platiti onaj tko je dugove napravio, i koliko god obzira dugujemo osjećajima plemića i glave obitelji, još je važniji ugled poštena čovjeka.“

Anna – Jane Austen

Izdavač: Christian Ernst Kollmann | Godina: 1822 | Prevoditelj: W. A. Lindau

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/anna>

Text 2 (Kapitel 20)

Es war im Anfange des Februars, und Anna, die nun schon vier Wochen in Bath gewesen war, sehnte sich sehr, aus Uppercroß und Lyme etwas zu erfahren. Sie wünschte mehr zu hören, als Marie ihr mittheilte. Seit drei Wochen hatte sie gar keine Nachricht erhalten. Sie wußte nur, daß Henriette wieder zu Hause war, und Luise, obgleich sie sich schnell erhohlte, noch immer in Lyme lebte. Eines Abends, als sie sehr lebhaft an Alle dachte, kam ein ungewöhnlich dicker Brief von Marie, und ihre angenehme Ueberraschung zu erhöhen, ward ihr ein Gruß vom Admiral und seiner Frau dabei gemeldet.

Beide mußten in Bath sein. Das war wichtig für sie. Ihr Herz fühlte sich zu ihnen gezogen.

»Was ist das?« sprach ihr Vater. »Admiral Croft hier? Croft, der Miethmann von Kellynch? Was haben sie Dir mitgebracht?«

»Einen Brief von Marie, lieber Vater.«

»O diese Briefe sind gute Pässe, und bahnen leicht den Weg zu einer Bekanntschaft. Ich würde jedoch den Admiral Croft auf jeden Fall besucht haben. Ich weiß, was ich meinem Miethmann schuldig bin.«

Anna konnte nicht länger zuhören, ihr Brief lag ihr zu sehr am Herzen. Er war schon mehre Tage früher angefangen.

»Liebe Anna.

Ich entschuldige mich nicht wegen meines Schweigens, weil ich weiß, wie wenig man in einem Orte wie Bath an Briefe denkt. Du bist gewiß zu glücklich, als daß Du Dich viel um Uppercroß bekümmern solltest, das, wie Du weißt, wenig Stoff zu Briefen gibt. Endlich ist nun das Feiertagsleben bei uns vorbei. Nie halten wohl Kinder so lange Weihnachtfeiertage; ich wenigstens nicht. Gestern sind endlich alle Kinder abgereiset, die kleinen Harville ausgenommen. Nicht wahr, Du wunderst Dich, daß die gar nicht nach Hause gegangen sind? Frau Harville muß eine seltsame Mutter sein, daß sie sich so lange von ihren Kindern trennen kann. Ich begreife das nicht. Artige Kinder sind's auch gar nicht, nach meiner Meinung; aber meine Schwiegermutter scheint sie eben so lieb, wo nicht lieber zu haben, als ihre Enkel. – Was für ein schreckliches Wetter wir gehabt haben! In Bath mag man's wenig merken auf dem schönen Pflaster, aber auf dem Lande hat's was zu bedeuten. Seit der Mitte des Januars hat mich keine Seele besucht, ausgenommen der junge Hayter, der häufiger kam, als mir lieb war. Unter uns gesagt, es ist sehr zu bedauern, daß Henriette nicht so lange als Luise in Lyme geblieben ist; es würde ihr ihn doch ein bischen aus dem Wege gebracht haben. Der Wagen ist heute fort, und soll morgen Luise und Harville mit seiner Frau bringen. Wir sollen erst übermorgen bei meinen Schwiegerältern speisen. Meine Schwiegermutter ist so bange, daß die Reise ihre Tochter sehr ermüden möchte, und das ist doch bei der Sorgfalt, die man ihr beweiset, gar nicht wahrscheinlich. Es wäre mir weit angenehmer, wenn ich morgen da speisen könnte.

Es freut mich, daß Du Vetter Elliot so angenehm findest, und ich wünsche, ich wäre auch mit ihm bekannt; aber ich habe mein gewöhnliches Schicksal, ich bin immer nicht da, wenn sich etwas Angenehmes zuträgt, immer die Letzte unter meinen Angehörigen, die man beachtet. Aber wie unendlich lange bleibt denn Frau Clay bei Elisabeth! Denkt sie denn gar nicht daran, wieder abzureisen? Aber vielleicht würden wir doch nicht eingeladen, wenn sie auch Platz machte. Sage mir doch, was denkst Du davon? Daß meine Kinder verlangt werden, erwarte ich nicht. Ich könnte sie auf vier bis sechs Wochen recht gut bei meinen Schwiegerältern lassen.

Anna von [Jane Austen](#)

Verlag: Christian Ernst Kollmann | Jahr: 1822 | Übersetzer: W. A. Lindau

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/anna>

Tekst 2 (20. poglavlje)

Bilo je početkom veljače, a Anna, koja je već četiri tjedna boravila u Bathu, silno je čeznula da nešto dozna iz Uppercrossa i Lymea. Željela je čuti više nego što joj je Marie javljala. Već tri tjedna nije primila nikakvu vijest. Zнала je samo da se Henrietta vratila kući, a da je Louisa, premda se brzo oporavljala, još uvijek boravila u Lymeu. Jedne večeri, dok je vrlo živo mislila na sve njih, stiglo je neuobičajeno debelo pismo od Marie, a da bi joj se ugodno iznenađenje još povećalo, bilo joj je preneseno i pozdrav od admirala i njegove supruge.

Oboje su morali biti u Bathu. To je za nju bilo važno. Srce ju je vuklo k njima.

„Što je to?“ reče njezin otac. „Admiral Croft ovdje? Croft, zakupnik Kellyncha? Što su ti donijeli?“

„Pismo od Marie, dragi oče.“

„Ah, ta su pisma dobri putni listovi i lako otvaraju put poznanstvima. Ipak bih admirala Crofta u svakom slučaju posjetio. Znam što dugujem svome zakupniku.“

Anna više nije mogla slušati; pismo joj je bilo previše na srcu. Bilo je započeto već prije nekoliko dana.

„Draga Anna,

ne ispričavam se zbog svoje šutnje, jer znam koliko se malo u mjestu poput Batha misli na pisma. Sigurno si previše sretna da bi se mnogo brinula za Uppercross, koji, kako znaš, pruža vrlo malo građe za pisma. Napokon je kod nas završilo blagdansko razdoblje. Djeca valjda nikad nemaju tako duge božićne praznike; barem ja ne. Jučer su napokon sva djeca otputovala, osim malih Harvilleovih. Zar se ne čudiš što oni uopće nisu otišli kući? Gospođa Harville mora biti čudna majka kad se može tako dugo odvajati od svoje djece. Ja to ne mogu shvatiti. A ni osobito dobra djeca nisu, po mom mišljenju; ali čini se da ih moja svekrva voli jednako, ako ne i više, nego svoje unuke. – Kakvo smo strašno vrijeme imali! U Bathu se to na lijepom popločanju jedva primijeti, ali na selu to znači mnogo. Od sredine siječnja nije me posjetila nijedna živa duša, osim mladog Haytera, koji je dolazio češće nego što mi je bilo drago. Među nama rečeno, velika je šteta što Henrietta nije ostala u Lymeu jednako dugo kao Louisa; to bi joj ga barem malo maknulo s puta. Kočija je danas otišla i sutra bi trebala dovesti Louisu i Harvillea sa suprugom. Kod mojih ćemo svekra i svekrve objedovati tek prekosutra. Moja je svekrva tako zabrinuta da bi putovanje moglo jako iscrpiti njezinu kćer, a to je, uz svu pažnju koja joj se iskazuje, zapravo malo vjerojatno. Meni bi bilo daleko ugodnije kad bih ondje mogla objedovati već sutra.

Drago mi je što ti je rođak Elliot tako ugodan i željela bih da sam i ja s njim u poznanstvu; ali ja imam svoju uobičajenu sudbinu – uvijek me nema kad se dogodi nešto ugodno, uvijek sam posljednja među rodbinom na koju se obraća pozornost. Ali koliko će još dugo gospođa Clay ostati kod Elisabeth! Zar uopće ne pomišlja na povratak? No možda ionako ne bismo bile pozvane čak i kad bi ona otišla. Reci mi, što ti misliš o tome? Da se traži moja

djeca, to ne očekujem. Mogla bih ih bez poteškoća ostaviti kod svojih svekra i svekrve četiri do šest tjedana.

Anna – Jane Austen

Izdavač: Christian Ernst Kollmann | Godina: 1822 | Prevoditelj: W. A. Lindau

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/anna>

Text 3 (Kapitel 61)

Elisabeth fühlte ich jetzt aller Sorgen frei, und ihre heitre Laune, zuweilen mit etwas Muthwillen untermischt, kehrte im vollsten Maaße zurück. In einer solchen Anwendung fragte sie Darcy einst, »wie er nur darauf gefallen sei, sich in sie zu verlieben?« »Ich kann wohl begreifen, daß Sie Ihren Weg ruhig fortgegangen, nachdem Sie erst den Anfang gemacht. Aber *wenn* und *wo* dieß geschehen, möchte ich gern wissen?«

»Ich kann nicht genau sagen, in welcher Stunde, an welchem Ort, durch welchen Blick oder durch welches Wort der erste Grund zu meiner Liebe gelegt wurde. Es ist zu lange her. Ich war mitten drin, ehe ich wußte, daß ich angefangen hatte.«

»Meiner Schönheit lernten Sie sehr bald widerstehen, und was mein Benehmen betrifft – so war meine Art, mich gegen Sie zu betragen, fast unhöflich zu nennen, indem ich beinahe immer nur in der Absicht, Ihnen etwas Unangenehmes zu sagen, mit Ihnen sprach. Seien Sie ein Mal aufrichtig; liebten Sie mich wegen meiner Impertinenz?!

»Die Lebhaftigkeit Ihres Geistes zog mich an.«

»Nennen Sie sie nur bei dem rechten Namen; sie war nichts mehr und nichts weniger als Impertinenz. Aber ich glaube, Sie waren es überdrüssig, immer auf Höflichkeit, Ehrerbietung und geflissentliche Aufmerksamkeit zu stoßen; es machte Ihnen Langeweile, daß die Damen durch Worte und Blicke nach Ihrem Beifall strebten. Ich interessirte Sie, weil ich so ganz anders war. Wären Sie nicht wirklich so liebenswürdig gewesen, so hätten Sie mich deshalb hassen müssen; aber trotz Ihrer Bemühung, sich zu verstellen, waren Ihre Gefühle dennoch edel und gerecht, und im Herzen verachteten Sie die Menschen, welche sich so viel Mühe gaben, Ihnen den Hof zu machen. Nicht wahr, ich habe Ihre Gesinnungen errathen? und genau überlegt, finde ich Ihr Betragen sehr vernünftig und lobenswerth. Aber von mir können Sie doch eigentlich auch nichts Gutes wissen – indeß daran denkt niemand, wenn er im Begriff steht, sich zu verlieben.«

»War Ihr liebevolles Benehmen gegen Johann, als sie krank in Netherfield wurde, nicht gut zu nennen?«

»Ach, meine theure Johanne! wer hätte weniger für sie thun können? Doch machen Sie immerhin eine Tugend daraus. Ich empfehle meine guten Eigenschaften ihrem Schutz, und Sie dürfen sie übertreiben, so viel Sie Lust haben. Dagegen behalte ich mir vor, Sie zu necken und gelegentlich ein Bischen zu quälen, und fange gleich mit der Frage an, warum Sie so feierlich und schweigsam waren bei Ihrem ersten Besuch, so wie nachher, als Sie mit Bingley hier aßen. Weshalb wichen Sie mir aus, und thaten, als ob ich Ihnen gang gleichgültig wäre?«

»Weil Sie so still und ernsthaft waren, und mir gar keine Aufmuntrung gaben.«

»Ich war verlegen.«

»Ich nicht minder.«

»Sie hätten mehr mit mir sprechen können, als Sie den Mittag da waren.«

»Wer viel fühlt, kann nicht viel reden.«

»Aber sagen Sie mir, weshalb Sie eigentlich nach Netherfield kamen? um nach Longbourn zu reiten und verlegen zu sein? oder hatten Sie hierzu noch andre Gründe?«

»Mein

wahrer Grund war, Sie zu sehen und zu prüfen, ob ich hoffen dürfte, noch einst von Ihnen geliebt zu werden. Der vorgebliche Grund, den ich mir auch selbst vorgespiegelt, war zu untersuchen, ob Johanne meinem Freund Bingley noch geneigt sei, in welchem Fall ich beschlossen hatte, ihm das Geständniß abzulegen, was auch späterhin erfolgte. Ihr Dank für das, was ich an Lydien gethan, gab mir die langersehnte Gelegenheit, mein Herz auszusprechen. Lady Katharinens unverantwortliches Bestreben, uns zu trennen, hatte von Neuem Hoffnungen in mir erregt, und ich war entschlossen, mein Schicksal aus Ihrem Munde zu vernehmen.«

Stolz und Vorurtheil von [Jane Austen](#)

Verlag: C. H. F. Hartmann | Jahr: 1830 | Übersetzer: Louise Marezoll

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/stolz-und-vorurtheil>

Tekst 3 (61. poglavlje)

Elisabeth se sada osjećala posve oslobođenom svake brige, a njezino se vedro raspoloženje, povremeno začinjeno pomalo nestašluka, vratilo u punoj mjeri. U jednom takvom raspoloženju upitala je jednom Darcyja kako mu je uopće palo na pamet da se u nju zaljubi. Mogu još razumjeti da ste mirno nastavili svojim putem kad ste već jednom započeli. Ali **kada i gdje** se to dogodilo, to bih doista voljela znati.“

„Ne mogu točno reći u kojem satu, na kojem mjestu, kojim pogledom ili kojom riječju je položen prvi temelj mojoj ljubavi. Predugo je tome. Bio sam već usred toga prije nego što sam i sam znao da sam počeo.“

„Mome ste se izgledu vrlo brzo naučili odupirati, a što se tiče mogega ponašanja – moj se način ophođenja prema vama mogao gotovo nazvati nepristojnim, jer sam s vama gotovo uvijek razgovarala samo s namjerom da vam kažem nešto neugodno. Budite jednom iskreni: jeste li me voljeli zbog moje drskosti?“

„Privukla me živost vašega duha.“

„Nazovite to pravim imenom; to nije bilo ni više ni manje nego drskost. Ali mislim da vam je dosadilo stalno nailaziti na uljudnost, poštovanje i usiljenu pozornost; dosađivalo vam je da dame riječima i pogledima traže vašu naklonost. Zanimala sam vas jer sam bila posve drukčija. Da niste doista bili tako ljubazni, morali biste me zbog toga mrziti; ali unatoč vašem nastojanju da se prikrijete, vaši su osjećaji ipak bili plemeniti i pravedni, a u srcu ste prezirali ljude koji su se toliko trudili udvarati vam se. Zar nisam pogodila vaše misli? Kad sve dobro razmislim, vaše mi se ponašanje čini vrlo razumno i hvale vrijedno. No o meni zapravo također ne možete znati ništa dobro – ali na to nitko ne misli kad je na pragu zaljublivanja.“

„Zar se vaše brižno ponašanje prema Johanni, kad je bila bolesna u Netherfieldu, ne može nazvati dobrim?“

„Ah, moja draga Johanna! Tko bi za nju mogao učiniti manje? Ali učinite od toga slobodno vrlinu. Preporučujem svoje dobre osobine vašoj zaštiti i slobodno ih pretjerujte koliko god želite. S druge strane, zadržavam pravo da vas zadirkujem i povremeno malo mučim, i počinjem odmah pitanjem zašto ste bili tako svečani i šutljivi pri svom prvom posjetu, kao i kasnije kad ste s Bingleyjem ovdje ručali. Zašto ste me izbjegavali i ponašali se kao da sam vam posve ravnodušna?“

„Zato što ste bili tako tihi i ozbiljni i niste mi davali nikakva poticaja.“

„Bio sam smeten.“

„Ni ja ništa manje.“

„Mogli ste sa mnom više razgovarati kad ste bili ondje na ručku.“

„Tko mnogo osjeća, ne može mnogo govoriti.“

„Ali recite mi, zašto ste zapravo došli u Netherfield? Da odjašete do Longbourn i budete smeteni? Ili ste imali još kakav razlog?“

»Moj pravi razlog bio je vidjeti vas i ispitati smijem li se još nadati da ćete me jednoga dana voljeti. Prividni razlog, koji sam i sam sebi predočavao, bio je istražiti je li Johanna još sklona mome prijatelju Bingleyju; u tom slučaju bio sam odlučio priznati mu ono što sam naposljetku i učinio. Vaša zahvalnost za ono što sam učinio za Lydiju pružila mi je

dugo iščekivanu priliku da otvorim svoje srce. Nedopustivo nastojanje lady Catherine da nas razdvoji ponovno je u meni probudilo nadu, te sam bio odlučan svoju sudbinu čuti iz vaših usta.«

Ponos i predrasude – Jane Austen

Izdavač: C. H. F. Hartmann | Godina: 1830 | Prevoditeljica: Louise Marezoll

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/stolz-und-vorurtheil>

Text 4 (Siebzehntes Capitel)

Nachmittags, bald nachdem Herr Bennet sich in seine Studirstube zurückgezogen, sah Elisabeth ihren Freund aufstehen und ihm folgen. Ihr Herz schlug hörbar; sie befürchtete keinen Widerstand von Seiten ihres Vaters; aber sie wußte, daß ihn diese Nachricht unglücklich machen würde. Und daß sie, sein liebstes Kind, ihn durch ihre Wahl betrüben, ihn mit Sorge und Kummer erfüllen sollte, war ihr ein sehr peinlicher Gedanke, und sie saß in ängstlicher Erwartung, bis sie ihn mit einem heitern Blick wieder eintreten sah. Nach einigen Minuten näherte er sich dem Tisch, an welchem sie mit Kitty saß; und unter dem Vorwand, ihre Arbeit zu bewundern, neigte er sich zu ihr herab, und flüsterte ihr zu: »Gehen Sie sogleich zu Ihrem Vater; er erwartet Sie in der Bibliothek.« Sie ging.

Ihr Vater maaß das Zimmer mit großen Schritten; seine Mienen waren ernst und sorgenvoll. – »Lizzy,« sagte er, »Was hast Du gethan? Bist Du von Sinnen, die Anträge dieses Mannes anzunehmen? Hast Du ihn nicht immer gehaßt?«

Wie bereute sie es jetzt, ihre Meinung so unüberlegt ausgesprochen, ihre Ausdrücke so wenig gemäßigt zu haben! Eine größere Vorsicht hätte ihr nun Erklärungen und Geständnisse erspart, die ihr sehr schwer wurden; sie waren jedoch nothwendig, und so versicherte sie ihrem Vater mit einiger Verwirrung, daß sie Herrn Darcy liebe.

»Oder, mit andern Worten, daß Du entschlossen bist ihn zu heirathen. Er ist reich; Du wirst in Zukunft schönere Kleider und glänzendere Equipagen haben wie Johanne. Aber ist das hinreichend zum Glück?«

»Haben Sie, außer dem Glauben an meine Gleichgültigkeit, noch irgend etwas Andres gegen diese Verbindung einzuwenden?« fragte Elisabeth.

»Ganz und gar nichts. Wir kennen ihn Alle als einen stolzen, unangenehmen Mann; aber dieß würde nichts zu bedeuten haben, wenn Du ihn wirklich liebst.«

»Ich liebe ihn, ich liebe ihn von ganzem Herzen,« erwiderte Elisabeth mit Thränen. »Ich liebe ihn unbeschreiblich. Er ist es werth, geliebt zu sein. Sein Stolz ist edler Art. Sie kennen ihn nicht, wie ich ihn kenne; darum bitte ich Sie, mich nicht durch solche Aeüßerungen über ihn zu kränken.«

»Lizzy« sagte ihr Vater, »ich habe ihm meine Einwilligung gegeben. Er ist nicht der Mann, dem ich etwas abzuschlagen wage, was er von mir zu bitten sich herabläßt. Ich überlasse Dir die Entscheidung, rathe Dir aber, alles wohl zu überlegen. Ich kenne Dich, Lizzy: ich weiß, daß Du nicht wahrhaft glücklich werden kannst, wenn Du Deinen Mann nicht achtetest, an ihn nicht heraufblickst wie an einem höhern Wesen. Deine Lebhaftigkeit wird Dich in die größten Gefahren bringen, Du wirst, Du mußt unglücklich werden. Erspare mir den Gram, Dich einen Lebensgefährten wählen zu sehen, den Du nicht achten kannst. Du weißt nicht, was Du thust.«

Elisabeth war erschüttert. Die Liebe ihres Vaters, seine Sorge für ihr zukünftiges Glück rührten sie. Mit dem Ernst der Wahrheit wiederholte sie die Versicherung ihrer Liebe, und erzählte ihm, daß dieses Gefühl von seiner Seite nicht das Werk eines Tages, sondern mehrerer Monate sei, und daß ihre Gesinnungen sich gradweis geändert, bis sie endlich jetzt zur innigen Neigung geworden. Sie zählte alle seine guten Eigenschaften auf, rühmte seinen Edelmuth, pries seine geistigen Vorzüge und wußte des Vaters Ungläubigkeit zuletzt in so weit zu besiegen, daß er sich mit dem Gedanken dieser Verbindung aussöhnte.

Stolz und Vorurtheil von [Jane Austen](#)

Verlag: C. H. F. Hartmann | Jahr: 1830 | Übersetzer: Louise Marezoll

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/stolz-und-vorurtheil>

Tekst 4 (Sedamnaesto poglavlje)

Poslijepodne, nedugo nakon što se gospodin Bennet povukao u svoju radnu sobu, Elisabeth je vidjela kako njezin prijatelj ustaje i pođe za njim. Srce joj je snažno zakucalo; nije se bojala protivljenja s očeve strane, ali je znala da će ga ta vijest rastužiti. Pomisao da bi ga ona, njegovo najdraže dijete, svojim izborom mogla povrijediti, ispuniti brigom i tugom, bila joj je vrlo bolna, te je u tjeskobnom iščekivanju sjedila sve dok ga nije vidjela kako se vraća vedra pogleda. Nakon nekoliko minuta prišao je stolu za kojim je sjedila s Kitty; pod izlikom da se divi njihovu radu, sagnuo se k njoj i šapnuo: „Odmah pođite k svome ocu; očekuje vas u knjižnici.“

Ona pođe.

Njezin je otac velikim koracima mjerio sobu; lice mu je bilo ozbiljno i zabrinuto. „Lizzy“, reče, „što si učinila? Jesi li pri zdravoj pameti da prihvatiš prosidbu tog čovjeka? Zar ga nisi uvijek mrzila?“

Kako se sada kajala što je tako nepromišljeno iznosila svoje mišljenje, što nije umjerenije birala riječi! Malo više opreza poštediti bi je sada objašnjenja i priznanja koja su joj bila vrlo teška; ali bila su nužna. Stoga je, pomalo smeteno, ocu izjavila da voli gospodina Darcyja.

„Ili, drugim riječima, odlučna si udati se za njega. On je bogat; u budućnosti ćeš imati ljepše haljine i sjajnije kočije nego Johanna. Ali je li to dovoljno za sreću?“

„Imate li, osim uvjerenja u moju ravnodušnost, još kakav prigovor toj vezi?“ upita Elisabeth.

„Nimalo. Svi ga poznajemo kao ponosna i neugodna čovjeka; ali to ne bi ništa značilo kad bi ga ti doista voljela.“

„Volim ga, volim ga svim srcem“, odgovori Elisabeth u suzama. „Volim ga neopisivo. On je vrijedan ljubavi. Njegov je ponos plemenite vrste. Vi ga ne poznajete kao ja; zato vas molim da me ne vrijeđate takvim riječima o njemu.“

„Lizzy“, reče njezin otac, „dao sam mu svoj pristanak. On nije čovjek kojem bih se usudio uskratiti ono što se udostoji zatražiti od mene. Odluku prepuštam tebi, ali te savjetujem da sve dobro razmotriš. Poznajem te, Lizzy: znam da ne možeš biti istinski sretna ako svoga muža ne poštuješ, ako na njega ne gledaš kao na nekoga uzvišenijeg. Tvoja će te živahnost dovesti u najveće opasnosti; bit ćeš, moraš biti nesretna. Poštedi me boli da te vidim kako biraš životnog druga kojega ne možeš cijeniti. Ne znaš što činiš.“

Elisabeth je bila potresena. Očeva ljubav i njegova briga za njezinu buduću sreću duboko su je dirnule. S ozbiljnošću istine ponovila je uvjerenje o svojoj ljubavi te mu ispričala da taj osjećaj s njegove strane nije djelo jednoga dana, nego mnogih mjeseci, i da su se njezini osjećaji postupno mijenjali dok se naposljetku nisu pretvorili u duboku privrženost. Nabrojila je sve njegove dobre osobine, hvalila njegovu plemenitost, uzdizala njegove

duhovne vrline i naposljetku uspjela toliko nadvladati očevu sumnju da se on pomirio s mišlju o toj vezi.

Ponos i predrasude – Jane Austen

Izdavač: C. H. F. Hartmann | Godina: 1830 | Prevoditeljica: Louise Marezoll

<https://projekt-gutenberg.org/authors/jane-austen/books/stolz-und-vorurtheil>

3. RAZRED

5. Izrada Europass životopisa

Trajanje radionice: 2 školska sata (90 minuta)

Međupredmetne teme: Poduzetništvo, Uporaba IKT-a, Osobni i socijalni razvoj

Predmeti: Strukovni predmet, Hrvatski jezik, Informatika, Sat razrednika

Cilj radionice: Osposobiti učenike za izradu jasnog, strukturiranog Europass životopisa te osvijestiti vlastite kompetencije i profesionalne snage.

Odgojno obrazovna očekivanja:

pod A.5.3. Upoznaje i kritički sagledava mogućnosti razvoja karijere i profesionalnog usmjerenja.

ikt C.5.4. Učenik samostalno i odgovorno upravlja prikupljenim informacijama.

osr A.5.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem.

Metode i oblici rada	Potrebni materijali
<ul style="list-style-type: none"> • motivacijska rasprava • analiza primjera • rad u paru • frontalni rad • samostalni rad • refleksija	<ul style="list-style-type: none"> • računala s pristupom internetu • pristup Europass platformi ili predlošci Europass CV-a u MS Wordu • radni listići

Struktura radionice

1. Uvodni dio

Motivacija (10 minuta)

Na ploči ili prezentaciji stoji pitanje: Bi li zaposlio/zaposlila sebe?

Slijedi kratka rasprava s pitanjima:

- Što poslodavac prvo vidi o meni? (životopis, e-mail, online profil)
- Što je važnije – ocjene ili vještine?
- Koliko sekundi poslodavac realno čita životopis? (10–20 sekundi)

Naglasak stavljamo na važnost prvog dojma, jasnoću i profesionalnost

2. Središnja aktivnost

Analiza primjera (15 minuta)

Učenici rade u parovima, svaki par dobije primjer „lošeg“ CV-a (preopširan, neuredan, s nebitnim ili preopćenitim podacima) i primjer „dobrog“ CV-a (sažet, jasan, konkretan). Učenici trebaju zaokružiti dobre elemente na životopisima, podcrtati loše elemente, precrtati nepotrebne informacije i podvući općenite fraze bez dokaza. Ukratko daju izvješće o izvršenom zadatku i pokušavaju doći do zaključka što dobri životopisi imaju, a loši nemaju.

Predavanje o strukturi Europass CV-a (10 minuta)

Knjižničar/ka projicira primjer Europass životopisa. Objasnjava strukturu životopisa: osobni podaci (bez nepotrebnih informacija), obrazovanje i osposobljavanje, radno iskustvo / praksa, digitalne vještine, jezične vještine, ostale kompetencije (organizacijske, komunikacijske, stručne).

Naglašava bitne odrednice kvalitetnog životopisa, kako je potrebno navoditi konkretne, mjerljive formulacije, izbjegavati duge odlomke i pisanje eseja, pripaziti na pravopisne greške te zadržati profesionalan ton.

Praktičan rad (40 minuta)

Učenici rade u računalnoj učionici, samostalno ili u paru, ovisno o broju slobodnih računala. Učenici životopis mogu raditi na Europass platformi ili na predlošku Europass CV-a. Ukoliko rade na Europass platformi, mogu se registrirati ili izraditi životopis kao gosti (<https://europa.eu/europass/eportfolio/screen/cv-editor?lang=en>). Ukoliko rade na predlošku Europass CV-a u MS Wordu, potrebno je na svako računalo podići predložak kako bi učenici mogli raditi na njemu. Predložak se može preuzeti na poveznici: https://docs.google.com/document/d/1FDwPjs_vY854-1MySrFsbnotw7pPKUfG/edit?usp=sharing&oid=115986279619346084077&rtpof=true&sd=true

Uz podršku knjižničara/knjižničarke, učenici popunjavaju sva polja životopisa. Poseban naglasak stavljaju na opis praktične nastave (gdje su i što konkretno radili), digitalne vještine (npr. MS Office, obrada teksta, specifični programi) te sudjelovanje u projektima, natjecanjima, volonterskom radu. Na kraju izvoze svoj životopis u PDF i spremaju ga.

Knjižničar/ka obilazi učenike, ispravlja formulacije, potiče konkretne primjere umjesto općenitih rečenica.

3. Završni dio

Refleksija (15 minuta)

Učenici odgovaraju na pitanja o obavljenim zadacima te ukratko raspravljaju na pitanja:

- Što mi je bilo najteže napisati u životopisu?

- Koju sam svoju kompetenciju tek sada osvijestio/la?
- Koju vještinu želim razviti do kraja školovanja?

Na papiru učenici zapisuju:

- „Moja najjača profesionalna snaga je...“
- „Vještina koju želim razviti je...“

Tekst za prezentaciju

<p>Izrada Europass životopisa</p> <p>Tvoj prvi profesionalni korak</p>	<p>Pitanje za razmišljanje:</p> <p>Bi li zaposlio/la sebe?</p>
<p>Koliko traje prvi dojam? 10–20 sekundi</p>	<p>Što poslodavac traži?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jasnoću • Konkretno vještine • Relevantno iskustvo • Profesionalnost
<p>Najčešće pogreške:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predugački tekst • Općenite fraze • Neuredan izgled • Nepotrebni podaci 	<p>Struktura Europass CV-a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobni podaci • Obrazovanje • Radno iskustvo • Vještine
<p>Kako opisati iskustvo?</p> <p>Loše: „Radio praksu“</p> <p>Bolje: „Obavljao praksu u hotelu X – komunikacija s gostima, rad u recepcijskom sustavu“</p>	<p>Tvoje kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stručne • Digitalne • Komunikacijske • Organizacijske
<p>Digitalni identitet</p> <p>Sve što objavljuješ dio je tvog profesionalnog dojma.</p>	<p>Vrijeme za izradu vlastitog životopisa!</p>

Refleksija

Što mi je bilo najteže napisati u životopisu?

Koju sam svoju kompetenciju tek sada osvijestio/la?

Koju vještinu želim razviti do kraja školovanja?

Zapišite na papir i dovršite rečenice:

„Moja najjača profesionalna snaga je...“

„Vještina koju želim razviti je...“

Radni listić – Primjer dobrog životopisa

Curriculum vitae

Ivan Horvat

OSOBNJE INFORMACIJE

Ivan Horvat

Ulica Ivana Gundulića 1, 35000 Slavonski Brod, Hrvatska

035123456 0991234567

iva.horvat@gmail.com

Spol muško | Datum rođenja 12/05/2007 | Državljanstvo hrvatsko

RADNO MJESTO NA KOJE SE
PRIJAVLJUJETE
ZVANJE
ŽELJENO RADNO MJESTO
STUDIJ NA KOJI SE
PRIJAVLJUJETE
OSOBNI PROFIL

Suradnik u marketingu

Osobni profil:

Motiviran učenik završnih razreda srednje strukovne škole s interesom za digitalni marketing i društvene mreže. Tijekom školovanja stekao iskustvo u izradi promotivnih sadržaja i sudjelovanju u školskim projektima. Posebno zainteresiran za rad na društvenim mrežama i osmišljavanje kreativnih kampanja.

RADNO ISKUSTVO

2024

Stručna praksa – Marketing odjel

Tvrtka „AdNova“ (fiktivna), Slavonski Brod, www.adnova.hr

- sudjelovanje u izradi objava za društvene mreže (Facebook, Instagram)
- pomoć u osmišljavanju promotivnih kampanja
- uređivanje jednostavnih vizualnih materijala (Canva)
- praćenje reakcija korisnika na objave

Djelatnost ili sektor marketing i oglašavanje

OBRAZOVANJE I OSPOBLJAVANJE

2022 – u tijeku

Stručna kvalifikacija: Poslovni referent za ekonomiju

Ekonomsko-birotehnička škola, Slavonski Brod

Steklene vještine:

- osnove marketinga i prodaje
- poslovna komunikacija
- rad u timskim projektima

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik: Hrvatski jezik

Ostali jezici

Engleski jezik

	RAZUMJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
Engleski jezik	B1	B1	B1	B1	A2

Stupnjevi: A1/2: Temeljni korisnik - B1/B2: Samostalni korisnik - C1/C2: Iskusni korisnik
Zajednički europski referentni okvir za jezike

Komunikacijske vještine

- razvijene komunikacijske vještine kroz rad s korisnicima tijekom stručne prakse
- jasno izražavanje u pisanom i usmenom obliku

Organizacijske / rukovoditeljske vještine

- sudjelovanje u organizaciji školskih projekata i prezentacija
- odgovorno izvršavanje zadataka u zadanim rokovima

Poslovne vještine

- osnove digitalnog marketinga
- izrada sadržaja za društvene mreže
- razumijevanje ciljane publike

Digitalna kompetencija

SAMOPROCJENA

Obrada informacija	Komunikacija	Stvaranje sadržaja	Sigurnost	Rješavanje problema
samostalni korisnik	samostalni korisnik	samostalni korisnik	temeljni korisnik	samostalni korisnik

Stupnjevi: Temeljni korisnik - Samostalni korisnik - Iskusni korisnik
 Informacijsko-komunikacijske tehnologije - tablica za samoprocjenu

- Canva – izrada vizuala
- Microsoft PowerPoint – prezentacije
- osnovno korištenje društvenih mreža u promotivne svrhe

Ostale vještine

- kreativnost u osmišljavanju sadržaja
- interes za trendove u digitalnom marketingu

Vozačka dozvola B (u procesu polaganja)

DODATNE INFORMACIJE

Projekti

- sudjelovanje u školskom projektu promocije škole putem društvenih mreža

PRILOZI

- Svjedodžbe završenih razreda srednje škole (1. - 3.)

Radni listić – Primjer lošeg životopisa

Curriculum vitae

Ivan Horvat

OSOBNJE INFORMACIJE

Ivan Horvat

📍 Ulica Ivana Gundulića 1, 35000 Slavonski Brod

☎ 035123456 📠 0991234567

✉ ivan123@gmail.com

📷 Instagram: @ivan_life123

♂ | Datum rođenja 12.5.2007. | Državljanstvo hrvatsko

RADNO MJESTO NA KOJE SE
PRIJAVLJUJETE
ZVANJE
ŽELJENO RADNO MJESTO
STUDIJ NA KOJI SE
PRIJAVLJUJETE
OSOBNI PROFIL

Želim raditi bilo što u marketingu jer me to zanima i mislim da sam kreativan i da bih mogao to raditi dobro i da mogu puno naučiti i napredovati.

RADNO ISKUSTVO

2024. Radio sam praksu u jednoj firmi
Firma: neka marketinška firma (ne sjećam se točno ime)

• radio sam svašta:

- pomagao kolegama
- bio sam na računaru
- učio o marketingu

Djelatnost ili sektor marketing

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

2022 - sada Srednja škola u Slavonskom Brodu

Zamijenite razinom
NKD-a ako je
primjenljivo

- učio sam razne predmete
- marketing mi je zanimljiv
- dobre ocjene

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik: Hrvatski jezik

Ostali jezici

Engleski jezik

	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
Engleski jezik	dobro	dobro	dobro	dobro	dobro

Stupnjevi: A1/B2: Temeljni korisnik - B1/B2: Samostalni korisnik - C1/C2 Iskusni korisnik
Zajednički europski referentni okvir za jezike

Komunikacijske vještine

- jako sam komunikativan
- volim raditi s ljudima
- volim pričati

Organizacijske / rukovoditeljske vještine

- mogu voditi tim ako treba
- dobar sam u organizaciji

Poslovne vještine

- dobar sam u marketingu
- kreativan sam
- snalazim se

Digitalna kompetencija

SAMOPROCJENA				
Obrada informacija	Komunikacija	Stvaranje sadržaja	Sigurnost	Rješavanje problema
dobra	dobra	dobra	dobra	dobra

Stupnjevi: Temeljni korisnik - Samostalni korisnik - Iskusni korisnik
 Informatičko-komunikacijske tehnologije - tablica za samoprocjenu

Zamijenite nazivom potvrde o informatičkoj kompetenciji.

- znam raditi na računalu
- koristim društvene mreže svaki dan

Ostale vještine

- igram nogomet
- druželjubiv sam
- volim izlaske

Vozačka dozvola Nemam

DODATNE INFORMACIJE

- Izdanja
- Prezentacije
- Projekti
- Konferencije
- Seminari
- Priznanja i nagrade
- Članstva
- Preporuke
- Citati
- Tečajevi
- Certifikati

· Nemam ništa posebno za dodati.

6. Autorska prava i kultura poštenja

Trajanje radionice: 1 školski sat (45 minuta)

Međupredmetne teme: Uporaba IKT-a, Građanski odgoj i obrazovanje

Predmeti: Hrvatski jezik, Informatika, Sat razrednika

Cilj radionice: Razviti kod učenika odgovoran i etičan odnos prema korištenju tuđih sadržaja te ih osposobiti za pravilno navođenje izvora, citiranje i prepoznavanje kršenja autorskih prava u digitalnom i školskom okruženju.

Odgojno obrazovna očekivanja:

Uporaba IKT-a

- ikt A.4.3. Učenik stvara pozitivne digitalne tragove vodeći se načelima sigurnosti.
- ikt B.4.3. Učenik kritički procjenjuje svoje ponašanje i ponašanje drugih u digitalnome okružju.
- ikt C.4.3. Učenik samostalno procjenjuje izvore informacija i koristi digitalne sadržaje na odgovoran način.

Građanski odgoj i obrazovanje

- goo C.4.3. Promiče kvalitetu života u zajednici.
- Preuzima odgovornost za svoje postupke i ponašanje.
- Razvija poštenje i etičnost u svakodnevnim situacijama.

Metode i oblici rada

- vođena rasprava
- analiza primjera
- rad u paru/grupama
- problemsko učenje
- praktične vježbe

Potrebni materijali

- računalo i projektor
- prezentacija
- primjeri tekstova
- radni listići

Struktura radionice

1. Uvodni dio

„Je li ovo u redu?“ (5 minuta)

Knjižničar/ka na prezentaciji prikazuje 2 situacije korištenja tuđih materijala bez navođenja autora. Raspravlja s učenicima je li to krađa, je li korištenje materijala bez navođenja autora isto kao i krađa u trgovini, gdje je granica između „pomoći“ i „varanja“?

2. Središnji dio

Što smijem, a što ne smijem? (15 minuta)

Učenici rade u parovima. Na prezentaciji su navedene neke od situacija i učenici ukratko u parovima raspravljaju i situacije razvrstavaju u jednu od tri kategorije: U redu / Djelomično u redu / Nije u redu.

Nakon rada u paru, svi zajedno s knjižničarkom komentiraju situacije i što je pravilno, a što nije. Nakon toga, knjižničarka objašnjava učenicima što su autorska prava, kako koristiti alate za pronalaženje legalnih sadržaja i kako primijeniti pravila etičkog ponašanja pri korištenju sadržaja s interneta.

Kako pravilno koristiti izvore (15 min)

Knjižničar/ka učenicima pojašnjava pojmove citiranja i parafraziranja. Učenici dobivaju zadatak na radnim listićima gdje trebaju u paru primijeniti ta pravila.

Nakon dovršenog zadatka, parovi prezentiraju svoje uratke i zajedno svi komentiraju je li zadatak točno odrađen ili ne.

3. Završni dio

Refleksija (5 minuta)

Rasprava o temi s učenicima. Prijedlog pitanja:

- Što ste danas naučili, a da vas je najviše iznenadilo?
- Jeste li prepoznali neko od spomenutih pogrešaka?
- Što ćete od sada raditi drugačije?

Evaluacija (5 minuta)

Zadatak za učenike je da dovrše sljedeću rečenicu (usmeno ili na papiru):

„Od danas ću paziti da..“

Tekst za prezentaciju

Je li ovo u redu? Učenik kopira tekst s interneta i preda ga kao svoj rad.	Je li ovo u redu? Učenik koristi tuđu sliku u prezentaciji bez navođenja autora.
Što smijem, a što ne smijem? Situacije:	5. Učenik pronade gotov referat na internetu, malo promijeni redosljed rečenica i preda ga kao svoj.

<p>1. Učenik kopira tekst s Wikipedije bez navođenja izvora.</p> <p>2. Učenik preuzima sliku s Googlea za prezentaciju.</p> <p>3. Učenik citira rečenicu i navodi autora u školskoj zadaći.</p> <p>4. Učenik prepričava tekst svojim riječima bez izvora.</p>	<p>6. Učenik koristi tuđu fotografiju u prezentaciji i na zadnjem slajdu napiše izvor.</p> <p>7. Učenik koristi glazbu iz popularne pjesme u svom videu za školu bez dopuštenja autora.</p> <p>8. Učenik koristi ChatGPT da napiše cijeli sastav i preda ga kao svoj rad.</p>
<p>Kako se krade intelektualno vlasništvo?</p> <p>Jeste li kad podijelili nečiju fotografiju? Jeste li kopirali rečenicu iz tuđeg testa? Jeste li postavili sadržaj s interneta na društvene mreže?</p>	<p>Što je intelektualno vlasništvo?</p> <p>To su ideje, tekstovi, slike, glazba, video Sve što je netko sam stvorio</p> <p>Pripada onom tko je to napravio</p>
<p>Autorsko pravo pripada, po svojoj naravi, fizičkoj osobi koja stvori autorsko djelo. (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, NN 111/2021-1941)</p> <p>Autorsko pravo – pravo autora na njihovim djelima iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja</p>	<p>Što je autorsko pravo? Pravo autora na njegovo djelo</p> <p>Vrijedi za: tekst slike glazbu video</p> <p>Traje cijeli život autora + 70 godina nakon smrti</p>
<p>Kada smijemo koristiti tuđe?</p> <p>U školi (za učenje) Ako citiramo i navedemo izvor Ako koristimo za osobno (ne dijelimo dalje)</p> <p>Ali: autor to mora dopuštati!</p>	<p>Što je plagijat?</p> <p>Kada tuđe predstaviš kao svoje</p> <p>Primjeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kopiraš tekst bez izvora • prepričaš bez navođenja autora • koristiš sliku bez imena autora
<p>Creative Commons (CC)</p> <p>Sustav koji ti govori:</p> <p>smiješ li koristiti sadržaj smiješ li ga mijenjati moraš li navesti autora</p>	<p>Umjetna inteligencija (AI)</p> <p>Primjeri:</p> <p>ChatGPT DALL·E</p> <p>mogu stvarati tekst i slike</p>

gdje tražiti:

<https://search.creativecommons.org/>

Važno:

- možeš koristiti AI sadržaj
- ali si TI odgovoran za ono što predaš

I dalje vrijedi:

budi pošten i razmisli što je zapravo tvoj rad

Zapamti

Internet nije „ničiji“

Sve ima autora

Najvažnije pravilo:

„Koristi – ali pošteno.“

Citiranje

- doslovno preuzimanje teksta
- stavlja se u navodnike
- mora imati izvor

Parafraziranje

- prepričavanje svojim riječima
- i dalje mora imati izvor

Primjeri:

Pogrešno:

Internet je pun informacija koje su lako dostupne.

Ispravno:

„Internet je pun informacija koje su lako dostupne“ (prema autoru XY).

Parafraza:

Informacije na internetu dostupne su velikom broju korisnika (izvor).

Radni listić: Kako pravilno koristiti izvore

1. tekst: Europska komisija istražuje Snapchat zbog sumnje da nedovoljno štiti djecu od mamljenja, kriminalnog regrutiranja i sadržaja povezanog s ilegalnim proizvodima, pri čemu su u fokusu provjera dobi, sigurnosne postavke i mehanizmi prijave nezakonitog sadržaja.

Europska komisija pokrenula je **službeni postupak protiv Snapchata zbog sumnje da platforma ne štiti dovoljno djecu i maloljetnike u skladu s Aktom o digitalnim uslugama** (DSA). Komisija sumnja da Snapchat izlaže maloljetnike pokušajima mamljenja, regrutiranja u kriminalne svrhe te sadržaju povezanom s prodajom ilegalnih i dobro ograničenih proizvoda, uključujući droge, elektroničke cigarete i alkohol.

Istraga će se usredotočiti na pet područja: provjeru dobi korisnika, zaštitu od mamljenja i kriminalnog regrutiranja, zadane postavke računa, širenje informacija o zabranjenim proizvodima te dostupnost i jednostavnost prijavljivanja nezakonitog sadržaja.

Komisija sumnja da se **Snapchat previše oslanja na osobnu izjavu korisnika o dobi, što nije dovoljno za sprječavanje pristupa djece mlađe od 13 godina** niti za procjenu korisnika mlađih od 17 godina. Također navodi da zadane postavke računa, poput preporuka kroz opciju "Pronađi prijatelje" i uključenih push obavijesti, ne pružaju dovoljnu razinu privatnosti i sigurnosti za maloljetnike.

Pokretanjem službenog postupka Komisija preuzima [istragu](#) koju je u rujnu 2025. pokrenuo nizozemski regulator ACM zbog prodaje elektroničkih cigareta maloljetnicima na Snapchatu. Pri ocjeni usklađenosti koristi **smjernice Akta o digitalnim uslugama o zaštiti maloljetnika**, a istraga se temelji i na ranijim izvješćima te podacima iz drugih regulatornih i stručnih izvora.

"U skladu s Aktom o digitalnim uslugama građani imaju pravo podnijeti [pritužbu koordinatoru za digitalne usluge svoje države o kršenju Akta o digitalnim uslugama](#). Komisija je uspostavila i [alat za zviždače](#) kojim se zaposlenicima i drugim osobama omogućuje da anonimno stupe u kontakt s Komisijom kako bi doprinijeli praćenju usklađenosti određenih vrlo velikih internetskih platformi, odnosno internetskih tražilica s Aktom o digitalnim uslugama," navodi se u [priopćenju Europske komisije](#) objavljenom 26. ožujka 2026.

Kirin, Ana. Europska komisija istražuje Snapchat zbog sumnje da nedovoljno štiti djecu od mamljenja, kriminalnog regrutiranja i sadržaja povezanog s ilegalnim proizvodima, pri čemu su u fokusu provjera dobi, sigurnosne postavke i mehanizmi prijave nezakonitog sadržaja. <https://www.medijskapismenost.hr/europska-komisija-pokrenula-istragu-protiv-snapchata-zbog-zastite-maloljetnika/> (Pristupljeno 28.4.2026.)

Pravila za navođenje (prema Hrvatskom pravopisu, <https://pravopis.hr>)

Rad se u tekstu navodi u zagradama. Navodi se prezime autora i godina izdanja, koja se dvotočkom odvaja od oznake stranice:

- (Karabalić 2010: 139)
- (Silić i Pranjković 2005: 97–99)
- (Birtić i dr. 2012: 297)
- (Vukušić, Zoričić i Grasselli-Vukušić 2007).

Izdvoji jednu rečenicu iz teksta i pravilno je citiraj:

Parafraziraj jednu rečenicu iz teksta:

---

2. tekst: Kako na naše emocionalno stanje utječe aktivno, odnosno pasivno korištenje društvenih mreža – saznajte iz videolekcije “Osjećaji u virtualnom svijetu” koja je dio edukativnih materijala “BITI SVOJ – Biti u ravnoteži u virtualnom i medijskom okruženju”

Kad je riječ o **utjecaju društvenih mreža na mentalno zdravlje**, važan je način kako ih koristimo, odnosno jesmo li aktivni ili pasivni korisnici. **Aktivno korištenje** uključuje objavljivanje fotografija, “lajkanje” sadržaja, slanje poruka, komentiranje objava drugih korisnika i slične interakcije, dok je **pasivno korištenje** ograničeno na promatranje sadržaja bez uključivanja – primjerice, “skrolanje” kroz objave i fotografije.

“Istraživanja pokazuju kako **pasivno korištenje društvenih mreža može predstavljati povećani rizik za narušeno funkcioniranje** i imati štetan utjecaj na naš život te dovesti do povećane razine socijalnog uspoređivanja, doživljaja neugodnih osjećaja, zavisti, nezadovoljstva izgledom te, generalno, narušenog mentalnog zdravlja. Suprotno tome, **aktivno i umjereno korištenje društvenih mreža može potencijalno povećavati dobrobit** korisnika zbog toga što mu tim angažmanom povećava socijalnu mrežu, to jest razvoj i održavanje socijalnih odnosa, te povećava razinu samopoštovanja”, kaže **Josipa Mihić**, profesorica na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, u videolekciji [“Osjećaji u virtualnom svijetu”](#) pripremljenoj u sklopu projekta [“BITI SVOJ – Biti u ravnoteži u virtualnom i medijskom okruženju”](#).

Kada razmišljamo o korištenju društvenih mreža također je **važno osvijestiti kako doživljavamo sadržaje kojima smo izloženi i kako to utječe na naše osjećaje**, ističe Josipa Mihić u videu te dodaje:

“Neugodni emocionalni doživljaju, poput zavisti ili ljubomore, koji se mogu pojaviti zbog korištenja društvenih mreža i uspoređivanja s drugima, povezani su s problemima mentalnog zdravlja. Osobe koje tijekom korištenja društvenih mreža doživljavaju veću razinu uživanja u sadržaju koji vide, imaju i veću razinu osobne dobrobiti. Ako su nam drugi ljudi čije sadržaje vidimo inspiracija, divimo se njima i onome što rade, možemo se i sami osjećati motivirano, mijenjati neke svoje navike i ponašanja, razvijati se. To može imati jako pozitivan utjecaj na nas i naša psihološka dobrobit time može rasti.”

Kirin, Ana. Kako na naše emocionalno stanje utječe aktivno, odnosno pasivno korištenje društvenih mreža – saznajte iz videolekcije “Osjećaji u virtualnom svijetu” koja je dio edukativnih materijala “BITI SVOJ – Biti u ravnoteži u virtualnom i medijskom okruženju”. <https://www.medijskapismenost.hr/nacin-koristenja-drustvenih-mreza-utjece-na-to-kako-se-osjecamo/> (Pristupljeno 28.4.2026.)

Pravila za navođenje (prema Hrvatskom pravopisu, <https://pravopis.hr>)

Rad se u tekstu navodi u zagradama. Navodi se prezime autora i godina izdanja, koja se dvotočkom odvaja od oznake stranice:

- (Karabalić 2010: 139)
- (Silić i Pranjković 2005: 97–99)

- (Birtić i dr. 2012: 297)
- (Vukušić, Zoričić i Grasselli-Vukušić 2007).

Izdvoji jednu rečenicu iz teksta i pravilno je citiraj:

Parafraziraj jednu rečenicu iz teksta:

---

3. tekst: Prije nego što povjerujete u neku informaciju na koju ste naišli na internetu ili na društvenim mrežama, a osobito prije nego što je podijelite – provjerite je li točna

Šalabahter s pet koraka za provjeru informacija prenosimo vam iz edukativne brošure ‘**Dezinformacije**’, autorica Ive Nenadić i Milice Vučković s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Brošuru su u sklopu [4. Dana medijske pismenosti](#) objavili **Agencija za elektroničke medije i UNICEF**, a u njoj ćete pronaći pregled ključnih informacija i koncepata potrebnih za razumijevanje problema dezinformacija te prijedloge vježbi i zadataka, prvenstveno namijenjenih srednjoškolcima i učenicima viših razreda osnovne škole.

1. Podrijetlo

Gledate li izvorni sadržaj (članak, fotografiju, video) ili reprodukciju? Vaš je prvi zadatak utvrditi tko je sadržaj prvi objavio. Ako je riječ o internetskim stranicama, provjerite objavljuje li stranica svoje izvorne sadržaje ili ih prenosi iz drugih izvora? Kojih?

2. Izvor

Tko je autor sadržaja koji gledate? Je li jasno naznačen? Je li vjerodostojan? Tko je vlasnik i urednik internetske stranice koju gledate? Jesu li jasno naznačeni? Jesu li vjerodostojni?

3. Datum

Kada je sadržaj nastao? Npr. [je li svaka fotografija koja se koristi uz tekst izvorno vezana uz taj tekst](#) (događaj) ili se koristi samo kao ilustracija?

4. Mjesto

Gdje je sadržaj zaista snimljen? Društvene mreže korisnicima omogućavaju da prilikom objave sadržaja dodaju lokaciju, odnosno mjesto gdje je sadržaj snimljen ili gdje se osoba nalazi, ali tim se podacima može manipulirati (npr. možete označiti da ste u Parizu kada ste zapravo bili u Zaprešiću).

5. Motivacija

Zašto je sadržaj napisan ili snimljen? Zašto je podijeljen? S kojim ciljem? Pokušajte razumjeti perspektivu i motivaciju osobe koja dijeli sliku ili video. Je li osoba koja je stvorila sliku ili video slučajni očevidac? Aktivist? Netko tko radi za vladu? Vaš odgovor na ovo pitanje može utjecati na to kako ćete razumjeti širu vijest.

Nenadić, Iva; Vučković, Milica. Prije nego što povjerujete u neku informaciju na koju ste naišli na internetu ili na društvenim mrežama, a osobito prije nego što je podijelite – provjerite je li točna. <https://www.medijskapismenost.hr/salabahter-za-provjeru-informacija/> (Pristupljeno 28.4.2026.)

Pravila za navođenje (prema Hrvatskom pravopisu, <https://pravopis.hr>)

Rad se u tekstu navodi u zagradama. Navodi se prezime autora i godina izdanja, koja se dvotočkom odvaja od oznake stranice:

- (Karabalić 2010: 139)
- (Silić i Pranjković 2005: 97–99)
- (Birtić i dr. 2012: 297)
- (Vukušić, Zoričić i Grasselli-Vukušić 2007).

Izdvoji jednu rečenicu iz teksta i pravilno je citiraj:

Parafraziraj jednu rečenicu iz teksta:

Izvori literature:

Armstrong, Sara; Brunskill, Pamela. 2020. **Informacijska pismenost : kako razlikovati činjenice od zabluda: pronalaženje informacija, analiza informacija, upotreba informacija.** Naklada Kosinj. Zagreb.

Fake or fact : Uvođenje kritičkog vrednovanja izvora u učionicu. Swedish Institute. <https://www.medijskapismenost.hr/wp-content/uploads/2019/03/fake-or-fact-priru%C4%8Dnik-za-nastavnike.pdf> (Pristupljeno 29. travnja 2026.)

4. RAZRED

7. Izrada završnog rada – od teme do obrane

Trajanje radionice: 2 školska sata (90 minuta)

Međupredmetne teme: Uporaba IKT-a, Osobni razvoj

Korelacije: Strukovni predmeti, Hrvatski jezik, Informatika

Cilj radionice: Osposobiti učenike za samostalnu pripremu završnog rada kroz razumijevanje strukture rada, pronalaženje i vrednovanje izvora te razvoj sigurnosti u usmenom izlaganju i obrani rada.

Odgojno-obrazovna očekivanja

ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje izvore informacija i odabire potrebne informacije.

ikt B.4.3. Učenik odgovorno koristi digitalne sadržaje.

osr B.4.1. Učenik uviđa posljedice svojih postupaka i preuzima odgovornost za vlastiti rad.

Metode i oblici rada

- motivacijska rasprava
- analiza primjera
- rad u grupama
- problemsko učenje
- samostalni rad

Potrebni materijali

- računalo i projektor
- prezentacija
- primjeri završnih radova
- radni listići

Struktura radionice

1. Uvodni dio

Motivacija (5 minuta)

Na prezentaciji stoji pitanje: „Što vas najviše brine kad pomislite na završni rad?“

Kratka rasprava s učenicima o završnom radu i njihovim pretpostavkama kako on treba izgledati, kako ga trebaju pripremiti i obraniti.

2. Središnji dio

Što čini dobar završni rad? (20 minuta)

Učenici rade u skupinama i dobivaju po dva primjera završnog rada. Završne radove knjižničar/ka može preuzeti iz školske arhive ili zamoliti mentore da joj ustupe primjerke

radova prethodnih generacija, ako ih imaju. Osobne podatke s naslovnice i posljednje stranice treba izbrisati ili precrtati. Jedan završni rad treba biti ogledni primjerak gdje je sve napravljeno prema propisanim pravilima (jasna struktura, vizualno uređen, navedeni izvori i sl.), a drugi rad s nekim greškama. Učenici unutar svojih skupina pregledavaju radove i imaju za zadatak zabilježiti što je u kojem radu dobro napravljeno, a koje su greške uočili. Svaka skupina prezentira svoje zaključke. Nakon toga knjižničar/ka uz prezentaciju pojašnjava kako rad treba izgledati i od kojih dijelova se sastoji.

Kako pronaći i koristiti izvore (35 minuta)

Knjižničar/ka učenicima daje upute gdje sve mogu potražiti izvore za svoj završni rad, preporučuje korisne mrežne stranice i repozitorije za pronalaženje izvora, a upozorava što treba izbjegavati.

Učenici za zadatak trebaju napisati svoju temu završnog rada te na svojim mobitelima ili računalima u knjižnici (ukoliko ih ima dovoljno) pronaći do 3 izvora literature na izvorima spomenutima u prezentaciji. Nakon što svi učenici završe zadatak, trebaju pročitati što su pronašli i objasniti zašto te izvore smatraju pouzdanima.

Struktura rada (15 minuta)

Učenici trebaju izraditi strukturu svog rada. Napisati moguće naslove i podnaslove u razradi teme te jednu rečenicu uvoda, dvije glavne ideje koje će obrađivati o završnom radu i jednu rečenicu zaključka.

Simulacija obrane rada (10 minuta)

Učenici rade u skupinama (4-5 učenika). 2 ili 3 učenika iz skupine preuzimaju ulogu povjerenstva na obrani završnog rada, a ostali učenici prezentiraju svoju temu i ono što su pripremili u prethodnom zadatku. Nakon toga, mijenjaju uloge, tako da svi učenici imaju priliku prezentirati svoju temu.

Refleksija i evaluacija (5 minuta)

S učenicima se kratko prokomentira koliko im je jasnije kako se priprema završni rad, što smatraju najvećim izazovom. Svaki učenik treba završiti rečenicu: „Za uspješan završni rad najvažnije je...“

Tekst za prezentaciju

Izrada završnog rada – od teme do obrane	„Što vas najviše brine kad pomislite na završni rad?“
Pravilnik o izradbi i obrani završnog rada (NN 118/2009)	Naslovna stranica
Završni rad treba biti uvezan spiralnim ili termo uvezom	Nema broj stranice Bez slika

<p>10 do 20 stranica teksta Dijelovi završnog rada: Naslovna stranica, Sadržaj, Uvod, Glavni dio - razrada teme, Zaključak, Popis literature, Prilozi, Posljednja stranica (ocjena)</p>	<p>Podaci o školi, učeniku, tema rada, mjesto i vrijeme</p>
<p>Sadržaj</p> <p>Popis naslova poglavlja u radu s pripadajućim brojem stranica Nalazi se odmah iza naslovne stranice Koristiti tablicu sadržaja u Wordu kako bi sadržaj bio uredan i pregledan</p>	<p>Uvod</p> <p>Numerira se arapskim brojem 1 Sadrži osnovne postavke problema, odnosno teme koja se obrađuje, način obrade i strukturu rada</p>
<p>Glavni dio ili razrada teme</p> <p>Teorijski dio u kojemu se navode doprinosi različitih autora Ukoliko je u skladu s temom, drugi dio rada je praktični dio gdje se opisuje konkretan primjer ili slučaj iz prakse</p>	<p>Zaključak</p> <p>Prikaz rezultata i spoznaja do kojih se došlo u završnom radu Iznijeti stav o istraženom problemu Vlastita mišljenja i stavovi</p>
<p>Literatura</p> <p>Navode se svi izvori koji su korišteni pri pripremi završnog rada Paziti na način navođenja literature (postoje posebna pravila): http://pravopis.Hr/pravilo/bibliografske-jedinice/87/</p>	<p>Popis literature: Knjiga</p> <p>Jedan autor Opačić, Nives. 2009. Reci mi to kratko i jasno: Hrvatski za normalne ljude. Novi Liber. Zagreb.</p> <p>Do tri autora Vukušić, Stjepan; Zoričić, Ivan; Grasselli-Vukušić, Marija. 2007. Naglasak u hrvatskome književnom jeziku. Nakladni zavod Globus. Zagreb.</p> <p>Više od tri autora Amidžić-Peročević, Katica i dr. 1994. Oporezivanje dohodaka i dobitaka. RRiF. Zagreb.</p> <p>Bez podataka o autoru Enciklopedija prirode. 1999. Ur. Burnie, David i dr. Znanje. Zagreb.</p>
<p>Popis literature: Ostalo</p> <p>Časopis</p>	<p>Prilozi</p>

<p>Petrić, Lidija; Pranić, Ljudevit. 2010. Ekološka svijest u hrvatskoj smještajnoj industriji. Acta Turistica Nova 4/1. 5–21.</p> <p>Tekst na mrežnoj stranici Radić, Drago. Informatička abeceda. Split. http://www.informatika.buzdo.com/index.html (Pristupljeno 11. travnja 2022.).</p> <p>Rad u elektroničkom časopisu Udiljak Bugarinovski, Zrinka; Pavelić, Damir. 2002. Informatizacija Knjižnice i dokumentacije Ekonomskog fakulteta u Zagrebu i edukacija korisnika. Edupoint. CARNet. Zagreb. 1–7. http://edupoint.carnet.hr/casopis/broj-04/clanak-01/ekonomski.pdf (Pristupljeno 14. svibnja 2022.).</p>	<p>Na kraju rada, numeriraju se i navode u sadržaju</p> <p>Posljednja stranica</p> <p>Ovdje mentor upisuje datum predaje rada, ocjenu i ostale podatke</p>
<p>Oblikovanje rada</p> <p>Paziti na razmake Interpunkcijski znakovi (. , : ; ? !) pišu se odmah iza riječi bez razmaka, a nakon interpunkcijskog znaka obavezno slijedi razmak Navodnici i zagrade pišu se zajedno s riječju ispred i iza koje se nalaze: „Ovako“ i (ovako), a ne „ ovako „ ili (ovako) Paziti na razliku spojnice i crtice (http://pravopis.Hr/pravilo/spojnica/68/)</p>	<p>Margine standardne (2,5 cm) Veličina slova 12 za tekst, 14 za naslove Isti font u cijelom radu, bez previše isticanja Prored teksta 1,5</p>
<p>Brojevi stranica ne stavljaju se na naslovnu stranicu Numeriranje počinje s uvodom Ako se u tekstu citira nekog autora, potrebno je citat staviti pod navodnike te navesti autora ili izvor citata pomoću fusnota Slike, crteži, tablice i grafikoni dodaju se između teksta Svakoj slici, crtežu, tablici i grafikonu dodaje se redni broj i naziv i piše odmah ispod slike</p>	<p>Izvori informacija</p> <p>Mentor – savjeti, smjernice za pripremu rada Udžbenik – osnovne informacije o temi Školska knjižnica – enciklopedije, stručna literature, časopisi, tematski zahtjevi Gradska Knjižnica – stručna literature Arhivi, tvrtke, institucije – primjeri iz prakse, prilozi</p>
<p>Školska knjižnica</p> <p>- katalog školske knjižnice</p>	<p>Mrežni izvori</p>

- mogućnost tematskih zahtjeva

Hrčak: Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa
<https://hrcak.srce.hr>

Google Znalac: Široki pregled znanstvene i stručne literature
<https://scholar.google.com>

Enciklopedije: Online enciklopedije
<https://www.lzmk.hr/izdanja>

Pitajte knjižničare: Portal Pitajte knjižničare
<http://www.knjiznica.hr/pitajte-knjiznicare>

Fotografije i autorska prava

Koristite slike legalno kako biste izbjegli plagijat i pravne probleme u završnom radu. Hrvatski Zakon o autorskom pravu (§34) dopušta ograničenu upotrebu u svrhu obrazovanja (ilustracija za podučavanje/istraživanje), ali uvijek dajte prednost besplatnim izvorima.

Besplatne opcije (preporučeno):
Slike s Creative Commons (CC) licencama:
Pretražite na Pixabay, Unsplash, Pexels ili Flickr (filtrirajte po CC0/Javnom domenu – bez navođenja autora).
Javna domena: Slike s isteklim autorskim pravom (npr. stari radovi).

Izbjegavajte: Slučajne Google slike bez licence – pretpostavite da su zaštićene.

Uvijek navedite izvor, licencu i autora u natpisu (npr. "Slika od X [CC-BY 4.0], preko Unsplash") i literaturi.

Nije dozvoljeno (plagijat/kršenje akademske etike):

Kopiranje AI-generiranog teksta/slike direktno kao svoje.

Umjetna inteligencija
Etičko i dozvoljeno korištenje umjetne inteligencije

Alati AI poboljšavaju vaš rad ako se koriste transparentno – poput pomoćnika za istraživanje.

Dozvoljeno (uz objavu):
Brainstorming tema, strukture ili istraživačkih pitanja.
Provjera gramatike/ pravopisa, prijevodi (ne ako se ocjenjuje jezik).

Analiza literature: ChatDoc/ChatPDF za sažimanje PDF-ova/članaka.
Generiranje ideja ili parafraza vlastitih nacрта.

Vrednovanje izvora informacija

Tko?
Tko je autor?

Cijele sekcije napisane AI-jem bez značajnog uređivanja/prerada.

Izmišljanje podataka ili izvora putem AI-ja.

Preporučeni besplatni alati:

ChatGPT (OpenAI), Microsoft Copilot, Google Gemini: Za ideje/analizu teksta.

ChatDoc/ChatPDF: Učitajte PDF-ove za brze sažetke literature.

Savjet: Spremite chat logove/slike zaslona kao dokaz.

Što?

Je li riječ o originalnom sadržaju ili kopiji? Je li sadržaj objektivan? Jesu li informacije točne i pouzdane? Temelje li se na istraživanju ili osobnom stavu?

Gdje?

Domena stranice (.hr, .org, .edu, .com), tko je objavio stranicu: akademska zajednica, pojedinac, politička ili komercijalna udruga...

Kada?

Održava li se stranica redovito, jesu li poveznice aktivne, a podaci aktualni?

Zašto?

Odražava li stranica određena politička/ideološka/ekonomska/osobna stajališta ili je objektivna? Kome je sadržaj namijenjen?

Refleksija

Što vam je jasnije?

Što sve morate napraviti za svoj rad?

Što vam je najveći izazov?

Dovršite rečenicu:

„Za uspješan završni rad najvažnije je...“

Radni listić – Kako pronaći i koristiti izvore

Tema završnog rada: _____

Nastavni predmet: _____

Ključne riječi: _____

Pomoću ključnih riječi pronađi do 3 izvora literature na spomenutim izvorima, zapiši izvor i objasni zašto ga smatraš pouzdanim.

1.

2.

3.

Radni listić – Struktura rada

Moja tema: _____

Napiši moguće naslove i podnaslove u razradi teme te jednu rečenicu uvoda, dvije glavne ideje koje će obrađivati o završnom radu i jednu rečenicu zaključka.

Naslovna stranica

Sadržaj

Uvod

Napiši jednu rečenicu uvoda u svoju temu:

Glavni dio - razrada teme

Napiši dvije glavne ideje koje ćeš obrađivati u svom završnom radu:

Zaključak

Napiši jednu rečenicu zaključka o svojoj temi:

Popis literature

Prilozi

Posljednja stranica (ocjena)

Korišteni izvori:

Pravilnik o izradbi i obrani završnog rada (NN 118/2009.). <https://mzo.hr/sites/default/files/links/pravilnik-o-izradbi-i-obrani-zavrsnoga-rada.pdf> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Hrvatski pravopis. <http://pravopis.hr/> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Portal hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa. <https://hrcak.srce.hr> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Portal Pitajte knjižničare. <http://www.knjiznica.hr/pitajte-knjiznicare/> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Pixabay. <https://pixabay.com/> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Google Znalac. <https://scholar.google.com> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Leksikografski zavod Miroslav Krleža. <https://www.lzmk.hr/izdanja> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Wikipedia. https://hr.wikipedia.org/wiki/Glavna_stranica (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Open AI. <https://openai.com/> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

Creative Commons. <https://search.creativecommons.org/> (Pristupljeno 28. travnja 2026.)

8. Aktualizacija književnih likova

Trajanje radionice: 2 školska sata (90 minuta)

Međupredmetne teme: Učiti kako učiti, Upotreba IKT-a

Korelacija: Hrvatski jezik

Cilj radionice: Razvijati kod učenika sposobnost kreativnog mišljenja kroz istraživanje književnih i popularnih likova, potaknuti ih na prepoznavanje univerzalnih tema i emocija koje povezuju umjetnost i suvremeni svijet te osposobiti ih za samostalno traženje, obradu i stvaralačku primjenu informacija u novom kontekstu.

Odgojno-obrazovna očekivanja

uku A.4/5.1. Upravljanje informacijama

Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.

uku A.4/5.3. Kreativno mišljenje

Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.

ikt C.5.2. Učenik samostalno i samoinicijativno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.

Metode i oblici rada

- individualni rad
- rad u grupama
- rasprava
- istraživanje i rad na tekstu
- usmeno izlaganje

Potrebni materijali

- računalo i projektor
- prezentacija
- nastavni listići
- kartice s ilustracijama

Struktura radionice

1. Uvodni dio

„Galerija osjećaja“ (10 minuta)

Po stolovima su raširene **ilustrirane kartice** licem prema gore. Učenici ih u tišini pregledavaju i biraju po jednu karticu koja ih najviše privuče.

Zadatak: Svatko od njih na papiriću u jednoj-dvije rečenice ispriča zašto ih je ta kartica privukla i na što ih asocira te s kojim likom (iz filma, knjige, glazbe, stripa) je mogu povezati.

Nakon što svi sjednu, nekoliko dobrovoljaca pokazuje karticu i govore:

„Ova slika me podsjetila na... jer...“

Knjižničar/ka najavljuje temu radionice:

„U književnosti i umjetnosti često pronalazimo sebe. Danas ćemo otvoriti vrata tim susretima i vidjeti što bi bilo kad bi se ti svjetovi spojili.“

Tko bi se s kim sprijateljio? (5 minuta)

Na prezentaciji se prikazuje nekoliko poznatih likova (npr. Sherlock Holmes, Elsa, Joker, Harry Potter, Julija, Hulk, Lara Croft...) i postavlja pitanje „**Kad bi književni likovi mogli sresti junake iz filmova – tko bi se s kim sprijateljio, a tko posvađao?**“

Učenici u parovima ili skupinama brzo komentiraju i povezuju:

- Tko bi bio dobar tim, a tko ne?
- Zašto?

Nakon kratkog vremena za komentare, knjižničarka najavljuje zadatak:

„Upravo to ćete danas vi istražiti – što se dogodi kad se svjetovi književnosti i popularne kulture susretnu.“

2. Središnji dio

Upoznaj svoje likove (15 minuta)

Učenici koriste tiskane materijale s osnovnim informacijama o likovima. Materijale pripremiti prema popisu izvora, članke s interneta (na popisu korištenih izvora) isprintati ili podijeliti učenicima poveznice, lektire pripremiti na stolovima i označiti stranice na kojima je predgovor. Pretražuju na mobitelu i/ili računalima u knjižnici dodatne mrežne izvore. U uputama za rad dobivaju jasne naputke kako da podijele uloge unutar grupe: prevođenje tekstova s engleskog jezika, pretraživanje dodatnih izvora, pravljenje bilješki o likovima. Zadatak im je da odgovore (na nastavnom listiću) na nekoliko pitanja:

- Tko je moj lik? (osnovne činjenice)
- Koje su njegove/njezine glavne osobine?

Zamisli susret (10 minuta)

Kad upoznaju oba lika, svaka grupa na radnom listiću odgovara na nekoliko pitanja koja im pomažu da osmisle situaciju dijaloga:

- Gdje se njih dvoje susreću? (npr. u knjižnici, kafiću, pustinji, na vlaku, u snu, na internetu...)
- Što ih je spojilo? (zajednička potraga, slučajni susret, potreba za pomoći...)

- Oko čega se ne slažu?
- Što jedan može naučiti od drugoga?
- Hoće li se na kraju razumjeti ili rastati?

Stvaranje dijaloga (15 minuta)

Zadatak svake skupine je osmisliti dijalog između svojih likova. Oni se susreću i vode razgovor na zadanu temu. Učenici dobivaju jasne naputke za izradu dijaloga, biraju oblik dijaloga (kazališni oblik, suvremeni oblici komunikacije ili pisani i literarni oblik).

1. Kazališni oblici

- **Tragedija/drama:** ozbiljan ton, naglasak na unutarnjem sukobu i etičkim pitanjima. Završava emocionalnim raspletom.
- **Komedija/satira:** humorističan ton, likovi se nespretno razumiju ili ismijavaju društvene norme. Završava ironijom ili smijehom.
- **Monodrama:** jedan lik priča o drugome, kao da je upravo izašao iz susreta.

2. Digitalni i suvremeni oblici komunikacije

- **SMS/chat:** kratke rečenice, emoji, humor, neformalni ton.
- **E-mail razmjena:** formalniji ton, 2–3 poruke po liku, više prostora za razmišljanje.
- **Podcast/intervju:** glume emisiju, mogu snimiti zvuk ili izvesti uživo.

3. Pisani i literarni oblici

- **Pisma kroz vrijeme:** jedan lik piše drugome iz prošlosti, drugi odgovara iz sadašnjosti ili budućnosti.
- **Dnevnički zapis/ispovijest:** svaki lik bilježi svoj doživljaj susreta.
- **Scenarij filma/scene:** tekst s opisima prostora, emocija i radnji.

Kreativni izraz (20 minuta)

Svaka skupina bira **jedan način kreativnog izražavanja** iz ponuđenih:

Naslovnica knjige

Plakat filma

3. Završni dio (15 minuta)

Grupe predstavljaju svoj dijalog i kreatini uradak kojega su stvorile.

Skupine mogu **pročitati dijalog kao scenu** ili ga predati kao tekst. Nakon svake prezentacije, razred kratko komentira:

- Jesu li likovi ostali vjerni sebi?
- Što je bila glavna poruka njihova susreta?

Nakon što sve grupe prezentiraju svoje radove, učenici komentiraju:

- Koja skupina vas je najviše iznenadila?
- Koji je lik najviše „živ“?
- Jeste li se negdje prepoznali?

Završna misao:

„Likovi koje susrećemo u knjigama i filmovima često nose dijelove nas samih. Kad ih spojimo u razgovor, možda čujemo i vlastiti glas, prepoznamo svoje strahove, snove i vrijednosti, i bolje razumijemo tko smo.“

Evaluacija (3 minute)

Uz staklenku pokraj izlaza stoje papirići u tri boje:

Zelena – „Bilo mi je zanimljivo, osjećam se inspirirano.“

Plava – „Bilo je mirno i ugodno, ali nisam se baš uključio/la.“

Crvena – „Bilo mi je teško razumjeti ili nisam se snašao/la.“

Svatko **izabere papirić u boji** koji najbolje opisuje kako se osjećao na radionici. Mogu (ako žele) napisati i **jednu riječ ili kratku poruku**. Zatim ga ubace u staklenku.

Tekst za prezentaciju

<i>Kad likovi progovore kroz nas</i> Aktualizacija književnih likova	Knjiga susreta staviti slike popularnih likova: Shakespeareov Hamlet, Snjeguljica, Indiana Jones, Harry Potter, Dorothy iz Čarobnjaka iz Oza, Homerov Odisej
Tko bi se s kim sprijateljio? Hamlet Introspektivan, promišljen i emocionalno ranjiv Sklon odgađanju odluka i moralnim dvojabama	Tko bi se s kim sprijateljio? Snjeguljica Nevina, dobrodušna i empatična Pouzda se u druge, pasivna i naivna

<p>Harry Potter Hrabro i odlučno srce, spreman na žrtvu Impulzivan, ali uči iz grešaka i inteligentan</p>	<p>Dorothy Hrabra, odlučna i samostalna Empatična, odana i praktična</p>
<p>Tko bi se s kim prijateljio?</p> <p>Indiana Jones Pustolovan, hrabar i snalažljiv; intelektualac i akcijski junak Skeptičan prema praznovjerju, ali često se susreće s nadnaravnim</p> <p>Odisej (Homer) Pametan, lukav i strateški; uporan i izdržljiv Odgovoran prema obitelji i domovini, suočen s brojnim iskkušenjima</p>	<p>„Upoznaj i istraži svoje likove“</p> <p>Pomoću tiskanih materijala istražite zadane likove, izdvojite njihove karakteristike.</p> <p>Dodatne mrežne izvore možete pretraživati na računalima ili na vlastitim mobitelima (zapišite korištene izvore).</p> <p>Unutar skupine podijelite uloge: Prevođenje tekstova s engleskog jezika Pretraživanje dodatnih izvora Pravljenje bilješki i zapisivanje odgovora</p>
<p>„Zamisli susret“</p> <p>Osmislite dijalog između svojih likova. Dijalog mora pokazati:</p> <p>kako se njihovi svjetovi razlikuju u čemu se ipak razumiju koju poruku bi mogli ostaviti drugima</p>	<p>UPUTE ZA IZRADU DIJALOGA</p> <p>Što dijalog treba sadržavati: Najmanje 20 replika (10 po liku, može i više). Svaka replika neka bude smisljena i u skladu s osobnošću lika. Dijalog treba imati početak, sredinu i kraj – neka se vidi kako razgovor teče i kamo vodi. Možete dodati kratke opise radnje ili emocija u zagradama, npr. (uzdahne) ili (smije se). Tema razgovora može biti: neki suvremeni problem (npr. ovisnost o mobitelima, samopouzdanje, prijateljstvo, školski stres) zajednička avantura različiti pogledi na isto pitanje (sukob mišljenja, humor, nesporazum...)</p>
<p>Dramski dijalog Dijalog se piše kao scenski prizor ili kratki igrokaz.</p>	<p>Dramski dijalog – primjer</p> <p><i>(Unutrašnjost starog hrama. Zidovi prekriveni hijeroglifima. U zraku prašina.</i></p>

Možete dodati opise radnje i izraza lica u zagradama.

Digitalna komunikacija

Dijalog se odvija kroz poruke, chat, e-mail, društvene mreže.

Može uključivati emotikone, reakcije, kratke rečenice.

Odisej nosi baklju, Indiana Jones provjerava zamke na podu.)

Odisej: (gleda natpis na zidu) Ove slike... pričaju o bogovima i kazni. Zvuči poznato.

Indiana Jones: (osmjehne se) I uvijek završava s netko-pokrene-pogrešan-mehanizam.

Odisej: U mojem svijetu, to bi bio Posejdon. U tvom?

Indiana Jones: Arheolog s previše samopouzdanja.

Odisej: (*oprezno korakne naprijed*) Znanje bez opreza vodi u propast.

Indiana Jones: A oprez bez hrabrosti – nikuda.

(Zemlja se lagano zatrese. Zid se pomiče i otkriva prolaz.)

Odisej: Hram nam govori: samo zajedno možemo proći.

Indiana Jones: Dogovoreno. Ti nosiš baklju, ja ću paziti na zamke.

(Kreću naprijed, koraci odjekuju, svjetlost baklje polako nestaje.)

Digitalna komunikacija – primjer

Odisej 🌀: Ušao sam u hram. Zidovi puni znakova. Mislim da upozoravaju na opasnost.

Indy 🗡️: Uvijek ista priča. Ako nešto piše „ne diraj“ – to znači da ispod ima mehanizam. 😊

Odisej 🌀: U mojoj zemlji bi to bio gnjev bogova.

Indy 🗡️: Ovdje je to gnjev inženjera s previše vremena.

Odisej 🌀: Vidim prolaz, ali djeluje nestabilno.

Indy 🗡️: Pričekaj me. Imam bič i loš predosjećaj.

Odisej 🌀: I ja. Samo moj traje već dvadeset godina. 😊

Od riječi do slike

Svaka skupina izrađuje vizualni prikaz svog dijaloga u odabranom obliku:

Korice knjige
Plakat filma

Indy 🦖: Ti si pravi veteran. Ajmo zajedno – ti čitaš simbole, ja trčim ako se sve sruši.

Odisej 🌀: Dogovoreno. Ako preživimo, pišem ep.

KORICE KNJIGE

Naslov knjige:

Smislite kratak, i zanimljiv naslov.

O autorima:

Nekoliko natuknica o vašoj grupi.

Kratki sažetak:

2–4 rečenice koje sažimaju što se događa u knjizi.

Slogan ili citati koji će zainteresirati čitatelja:

Jedna rečenica ili fraza koja nagovještava radnju ili poruku knjige.

PLAKAT FILMA

Naslov:

Kratko, upečatljivo, odražava temu susreta likova.

Autori:

Članovi vaše grupe.

Slogan:

Jedna rečenica koja nagovještava radnju ili atmosferu.

Kratki opis filma (2–4 rečenice):

Sažetak radnje, uključujući sukob ili cilj likova.

Vrednovanje za kraj

Zelena – „Bilo mi je zanimljivo, osjećam se inspirirano.“

Žuta – „Bilo je ugodno, ali nisam se baš uključio/la.“

Crvena – „Bilo mi je teško razumjeti ili nisam se snašao/la.“

Nastavni listić –“Galerija osjećaja”

Upute za rad:

1. Po stolovima su raširene **ilustrirane kartice licem prema gore**.
2. Pregledaj kartice i **izaberi onu koja te najviše privlači**.

Napiši u **1-2 rečenice**:

1. Zašto te ova kartica privukla?

---

2. Na što te asocira (osjećaj, situacija, događaj)?

---

3. Podsjeća li te na nekog lika iz **filma, knjige, glazbe ili stripa?**

Nastavni listić – Istraži likove

SKUPINA 1

Likovi: Nora (Kuća lutaka, Henrik Ibsen) × Elsa (Snježno kraljevstvo, Disney)

Tema: Hrabrost, osamostaljivanje i moralni izbor

Opis likova

Nora (Kuća lutaka, Henrik Ibsen)

- Mlada žena koja se suočava s društvenim očekivanjima i ulogom u obitelji.
- Hrabro traži vlastiti identitet i slobodu, čak i ako to znači napustiti sve što poznaje.
- Moralno dosljedna, svjesna vlastitih osjećaja i granica.
- Simbolizira osamostaljivanje, hrabrost i donošenje teških odluka.

Elsa (Snježno kraljevstvo, Disney)

- Princeza sa skrivenim moćima koje mora kontrolirati.
- Strah od vlastitih sposobnosti dovodi do izolacije, ali kroz priču uči prihvatiti sebe i biti slobodna.
- Hrabra i odgovorna, balansira između osobnih želja i dobrobiti drugih.
- Simbolizira samospoznaju, oslobađanje od straha i prihvaćanje vlastitih moći.

Tko je moj lik? (*osnovne činjenice: ime, autor, izvor priče/filma/stripa, zanimanje, status...*)

1. lik:

---

2. lik:

Koje su njegove/njezine glavne osobine? (*npr. hrabar, povučen, snalažljiv, emotivan...*)

1. lik:

---

2. lik:

SKUPINA 2

Likovi: Dr. Jekyll (Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde, R. L. Stevenson) × Hulk (Marvel Comics)

Tema: Svjetlo i tama u nama – kontrola i kaos

Opis likova

Dr. Jekyll / G. Hyde (R. L. Stevenson)

- Ugledni liječnik i znanstvenik koji vodi **dvostruki život** – danju razuman i uljuđen, a u sebi skriva **mračne impulse**.
- Zbog želje da **kontrolira vlastitu prirodu**, stvara napitak koji ga pretvara u **nemilosrdnog G. Hydea**, njegov divlji alter-ego.
- **Jekyll** je smiren i moralan, **Hyde** neukrotiv i nasilan.
- Lik prikazuje **unutarnju borbu razuma i nagona** te cijenu potiskivanja emocija i želja.

Hulk (Marvel Comics)

- **Bruce Banner**, briljantni znanstvenik, nakon gama zračenja se u bijesu pretvara u **Hulka** – golemo i često nekontrolirano biće.
- **Banner** je racionalan, **Hulk** impulzivan i snažan; njihova suprotnost otkriva **borbu između kontrole i emocija**.
- Hulk simbolizira **snagu i ranjivost** – njegova moć izaziva strah i osjećaj izolacije.
- Lik istražuje **dvostruku prirodu čovjeka**, odgovornost i granice samokontrole.

Tko je moj lik? (osnovne činjenice: ime, autor, izvor priče/filma/stripa, zanimanje, status...)

1. lik:

---

2. lik:

Koje su njegove/njezine glavne osobine? (npr. hrabar, povučen, snalažljiv, emotivan...)

1. lik:

---

2. lik:

SKUPINA 3

Likovi: Julija (Romeo i Julija, William Shakespeare) × Hermione Granger (Harry Potter, J. K. Rowling)

Tema: Hrabrost, odanost i borba za vlastite vrijednosti

Opis likova

Julija (Romeo i Julija, Shakespeare)

- Mlada djevojka iz plemićke obitelji u Veroni koja se zaljubljuje u Romea unatoč dugogodišnjim obiteljskim neprijateljskim odnosima.
- Odvažna i odlučna, spremna je riskirati sve kako bi slijedila svoje srce i ljubav prema Romeu.
- Lik simbolizira odanost, hrabrost u suočavanju s društvenim ograničenjima i emocionalnu zrelost unatoč mladosti.
- Julijina borba uključuje i sukobe između osobnih želja i obiteljskih ili društvenih normi.

Hermione Granger (Harry Potter, J. K. Rowling)

- Izuzetno pametna, marljiva i hrabra čarobnica, uvijek spremna pomoći prijateljima i boriti se za pravdu.
- Simbolizira znanje, logiku, predanost i sposobnost da mudro koristi svoje sposobnosti za rješavanje problema.
- Hermione se suočava s pritiscima školskog života, opasnostima u svijetu čarobnjaštva i moralnim dilemama, uvijek balansirajući hrabrost i odgovornost.
- Lik istražuje vrijednosti prijateljstva, odlučnosti i etičkih odluka u izazovnim situacijama.

Tko je moj lik? (osnovne činjenice: ime, autor, izvor priče/filma/stripa, zanimanje, status...)

1. lik:

---

2. lik:

Koje su njegove/njezine glavne osobine? (npr. hrabar, povučen, snalažljiv, emotivan...)

1. lik:

---

2. lik:

SKUPINA 4

Likovi: Sherlock Holmes (Sir Arthur Conan Doyle) × Lara Croft (Tomb Raider, Eidos/Crystal Dynamics)

Tema: Inteligencija, rješavanje problema i pustolovina

Opis likova

Sherlock Holmes (Arthur Conan Doyle)

- Genijalni detektiv poznat po svojoj logici, analitičkom umu i sposobnosti da uoči detalje koje drugi propuštaju.
- Izuzetno promišljen, često emotivno rezerviran, fokusiran na rješavanje misterija i otkrivanje istine.
- Lik simbolizira inteligenciju, analitičko razmišljanje, upornost i sposobnost kontroliranog promatranja svijeta.

Lara Croft (Tomb Raider)

- Svjetski poznata pustolovka i arheologinja, hrabra, odlučna i vješta u fizičkim i mentalnim izazovima.
- Kombinira znanje, intuiciju i tjelesne sposobnosti kako bi istražila zagonetke, pronašla artefakte i preživjela opasnosti.
- Lik simbolizira znatiželju, hrabrost, upornost i samostalnost u rješavanju izazova.

Tko je moj lik? (osnovne činjenice: ime, autor, izvor priče/filma/stripa, zanimanje, status...)

1. lik:

---

2. lik:

Koje su njegove/njezine glavne osobine? (npr. hrabar, povučen, snalažljiv, emotivan...)

1. lik:

---

2. lik:

SKUPINA 5

Likovi: Harpagon (Molière, *Škrtac*) × Grinch (Dr. Seuss, *How the Grinch Stole Christmas!*)

Tema: Štedljivost, sebičnost i humor u sukobu vrijednosti

Opis likova

Harpagon (Molière, *Škrtac*)

- Stariji gospodin opsjednut novcem i materijalnim bogatstvom, često na štetu svojih bližnjih.
- Njegova škrtost i kontrola nad svima oko sebe uzrokuje komične, ali i ozbiljne sukobe.
- Lik simbolizira sebičnost, opsjednutost bogatstvom, rigidnost i nedostatak empatije, ali i humor kroz pretjeranu škrtost.
- Unatoč svojim manama, često izaziva smijeh i kritiku društvenih normi.

Grinch (Dr. Seuss, *How the Grinch Stole Christmas!*)

- Zeleni lik koji mrzi Božić i radost drugih, izoliran i cinčan.
- Postupno uči o zajedništvu, prijateljstvu i vrijednosti davanja, što dovodi do unutarne promjene.
- Lik simbolizira izolaciju, iracionalni bijes prema društvenim normama i transformaciju kroz iskustvo zajedništva i suosjećanja.
- Grinch je prikladan za humorističan, ali i poučan pristup sukobima i rješavanju osobnih ograničenja.

Tko je moj lik? (osnovne činjenice: ime, autor, izvor priče/filma/stripa, zanimanje, status...)

1. lik:

---

2. lik:

Koje su njegove/njezine glavne osobine? (npr. hrabar, povučen, snalažljiv, emotivan...)

1. lik:

---

2. lik:

Nastavni listić – Zamisli susret

UPUTE ZA IZRADU DIJALOGA

Zadatak:

U svojoj skupini osmislite **dijalog između svojih likova**. Dijalog treba pokazati **kako bi ti likovi međusobno razgovarali** kad bi se sreli — u stvarnom životu, u školi, u knjižnici, na društvenim mrežama, u nekoj neobičnoj situaciji...

Što dijalog treba sadržavati:

1. **Najmanje 20 replika** (10 po liku, može i više).
2. Svaka replika neka bude **smisljena i u skladu s osobnošću lika**.
3. Dijalog treba imati **početak, sredinu i kraj** – neka se vidi kako razgovor teče i kamo vodi.
4. Možete dodati **kratke opise radnje ili emocija** u zagradaama, npr. (*uzdahne*) ili (*smije se*).
5. Tema razgovora može biti:
o neki **suвременi problem** (npr. ovisnost o mobitelima, samopouzdanje, prijateljstvo, školski stres)
o **zajednička avantura**
o **različiti pogledi** na isto pitanje (sukob mišljenja, humor, nesporazum...)

Dopušteno:

- Maštovite i duhovite situacije.
- Umjereno korištenje kolokvijalnog jezika (ako odgovara likovima).

Nije dopušteno:

- Uvredljivi, nasilni, vulgarni ili neprimjereni izrazi.
- Prepisivanje dijaloga s interneta.

Dramski dijalog Digitalna komunikacija

- Dijalog se piše kao scenski prizor ili kratki igrokaz.
- Možete dodati opise radnje i izraza lica u zagradaama.
- Dijalog se odvija kroz poruke, chat, e-mail, društvene mreže.
- Može uključivati emotikone, reakcije, kratke rečenice.

Nastavni listić – Korice knjige

<p>O autorima: Nekoliko natuknica o vašoj grupi.</p>	NASLOV	<p>Autori</p> <p>Naslov knjige</p>
<p>Kratki sažetak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2-4 rečenice koje sažimaju što se događa u knjizi. • Primjer: <i>„Indiana Jones i Odisej kreću na zajedničku potragu za drevnim artefaktom skrivenim na tajanstvenom otoku. Njihove različite metode i pristupi dovode do sukoba, ali i do otkrivanja važnih istina o hrabrosti i prijateljstvu.“</i>		
<p>Slogan ili citati koji će zainteresirati čitatelja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jedna rečenica ili fraza koja daje nagovještaj o radnji ili poruci knjige. • Primjer: <i>“Dvije legende, jedna misija, beskrajna opasnost.”</i>		

Nastavni listić – Plakat filma

Autori (Vaša grupa)

Naslov:

kratak i upečatljiv, odražava temu susreta likova.

Primjer: „Tajna izgubljenog otoka“

Slogan:

Jedna rečenica koja nagovještava radnju ili atmosferu

Primjer: „Dvije generacije pustolova, jedna opasna misija.“

Kratki opis:

2–4 rečenice koje sažimaju radnju i ključni sukob ili cilj.

Primjer: „Indiana Jones i Odisej udružuju se kako bi pronašli izgubljeni artefakt. suočavaju se s opasnostima i zagonetkama, testirajući prijateljstvo i svoje sposobnosti.“

Izvori literature:

Duda, Dean i dr. 2002. *Lektira na dlanu*: repetitorij književnosti za srednje škole. SysPrint. Zagreb.

Doyle, Arthur Conan. 2004. *Baskervilski pas*. Večernji list. Zagreb.

Ibsen, Henrik. 1999. *Nora: Kuća lutaka*. ABC naklada. Zagreb.

Moliere. 1999. *Škrtac i Umišljeni bolesnik*. Školska knjiga. Zagreb.

Shakespeare, William. 2019. *Romeo i Julija*. Školska knjiga. Zagreb.

Stevenson, Robert Louis. 2003. *Dr. Jekyll and Mr. Hyde*. Oxford University Press. Oxford.

Mrežni izvori:

e-lektire. <https://lektire.skole.hr/autor/henrik-ibsen/> (Pristupljeno 23.10.2025.)

Ibsenova Nora – obična lutkica ili ipak nešto više?

<https://www.srednja.hr/lektire/henrik-ibsen-nora/> (Pristupljeno 23.10.2025.)

A Doll's House Nora Helmer Character Analysis.

<https://www.sparknotes.com/lit/dollhouse/character/nora-helmer/> (Pristupljeno 21.10.2025.)

Elsa Character Analysis.

<https://www.charactour.com/hub/characters/view/Elsa.Frozen> (Pristupljeno 21.10.2025.)

Elsa <https://disney.fandom.com/wiki/Elsa> (Pristupljeno 23.10.2025.)

Dr. Jekyll and Mr. Hyde Character List.

<https://www.sparknotes.com/lit/jekyll/characters/> (Pristupljeno 21.10.2025.)

Hulk (character) <https://www.ebsco.com/research-starters/literature-andwriting/hulk-character> (Pristupljeno 21.10.2025.)

Romeo and Juliet Juliet Character Analysis.

<https://www.sparknotes.com/shakespeare/romeojuliet/character/juliet/>
(Pristupljeno 21.10.2025.)

Hermione Granger: Ultimate Guide to Harry Potter's Heroine
<https://selfpublishingschool.com>

com/hermione-granger-character-guide/ (Pristupljeno 21.10.2025.)

Sherlock

Holmes

Characteristics

<https://www.mysteryandsuspense.com/sherlockholmes-characteristics/> (Pristupljeno 21.10.2025.)

Lara Croft Character Analysis

<https://www.charactour.com/hub/characters/view/Lara-Croft.Lara-Croft-Tomb-Raider> (Pristupljeno 21.10.2025.)

Molièreov Škrtac – dirljiva priča o Harpagonu i njegovoj škrinjici

<https://www.srednja.hr/lektire/moliere-skrtac/> (Pristupljeno 21.10.2025.)

The Grinch: A Christmas Character Analysis

<https://discover.hubpages.com/entertainment/The-Grinch-A-Christmas-Character-Analysis> (Pristupljeno 22.10.2025.)